

SWV

Passend Onderwijs Apeldoorn PO

JAARRAPPORTAGE 2017-2018

Definitieve versie 13-12-2018

Colofon

 <p>SWV Passend Onderwijs Apeldoorn PO</p> <p>Jean Monnetpark 15 7336 BA Apeldoorn 055-7600300 www.swvapeldoornpo.nl info@swvapeldoornpo.nl</p> <p>Samenwerkingsverband : PO 2505 KvK nummer : 58274049 CFI bestuursnummer : 21596</p>

Inhoudsopgave

JAARRAPPORTAGE 2017-2018	1
Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
MT	4
Wijk	13
MDO	28
Kentalis	39
Tot slot	41

Voorwoord

Geacht bestuur,

Hierbij presenteert het MT het jaarverslag over 2017 – 2018, het laatste verslag van de eerste planperiode 2014-2018 Passend Onderwijs in Apeldoorn.

In het verslag treft u alle relevante informatie aan vanuit het MT, de Wijk, het MDO over thuiszitters, trends en de samenwerking met cluster 2. Het SWV is een netwerkorganisatie, waarin samengewerkt wordt met besturen, scholen, het CJG, de gemeente Apeldoorn, het SWV VO en vele andere organisaties.

Het afgelopen jaar hebben onze medewerkers een aanzet gegeven, bij de scholen, vanuit de positieve psychologie, zoveel als mogelijk en haalbaar, talentgesprekken te voeren. Zowel met leerlingen als met leerkrachten. De bedoeling is een ieder kennis te laten maken met deze positieve grondhouding als uitgangspunt ter ondersteuning van de leerling, de leerkracht of de groep.

In dit jaarverslag is geen financiële rapportage opgenomen, omdat hier sprake is van een rapportage per kalenderjaar. Deze rapportage, in dit geval over het kalenderjaar 2017, is voor de zomervakantie afgerond en per juli 2018 met een accountantsverklaring ingeleverd bij DUO.

Het MT Passend Onderwijs Apeldoorn PO.

1.1 Bijstelling Ondersteuningsplan

Het eerste Ondersteuningsplan is geschreven voor de periode 2014-2018. Er heeft een tussentijdse bijstelling plaatsgevonden in 2016. Het bijgestelde OP is besproken en vastgesteld door het MT groot, het Bestuur, de OPR en in het OOGO met de gemeente Apeldoorn. Het activiteitenplan maakt integraal onderdeel uit van het ondersteuningsplan en wordt jaarlijks bijgesteld.

1.2 Bestuursvorm

Het bestuur oriënteert zich op een nieuwe bestuursvorm, waarbij men wachtte op de uitspraken van de politiek omtrent onafhankelijk toezicht en de verplichtingen hieromtrent. In oktober 2018 zal hierover een besluit worden genomen. Vooruitlopend hierop is in juni 2018 Anja Baars gevraagd per 1 november 2018 directeur/bestuurder te worden.

1.3 Personeelsinzet SWV

Het SWV werkt met gedetacheerd personeel vanuit de verschillende besturen. Er wordt gewerkt met een Raamovereenkomst voor de periode 1-8-2016 tot 1-8-2020 voor de omvang van de WTF (m.u.v. het MT). Voor het te detacheren personeel wordt jaarlijks een detacheringsovereenkomst opgesteld. Met de IJsselgroep is een contract met een looptijd van 2 jaar voor de afname van de omvang voor de inzet van gedragswetenschappers opgesteld. Dit contract, dat voor de zomervakantie van 2018 afliep, is verlengd tot juli 2019.

1.4 Activiteitenplan

Alle activiteiten van het SWV zijn vastgelegd in een activiteitenplan. Dit plan wordt jaarlijks bijgesteld in mei. Het MT werkt aan het behalen van de resultaten van de genoemde activiteiten en kijkt in de eigen vergaderstructuur of alle genoemde activiteiten aan bod komen.

1.5 Doelstellingen vanuit het Ondersteuningsplan (OP)

In het OP zijn in de hoofdstukken 3.2, 3.3 en 3.4 de kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen van het SWV verwoord. Dit jaarverslag geeft weer hoe en met welk resultaat er aan gewerkt wordt.

1.5.1 Kwalitatieve resultaten volgens de nummering van het OP

1.5.1.1. De expertise is compleet (sluitende ondersteuningstructuur)

Tijdens de schoolgesprekken, die in de eerste weken van het schooljaar zijn gehouden, zijn de schoolondersteuningsplannen (SOP) van de school onderwerp van gesprek geweest. Naar aanleiding daarvan gaven de schooldirecties en de ib-ers aan nog eens kritisch na te gaan wat voor de school en hun leraren nodig is om zo adequaat als mogelijk te handelen naar en voor kinderen met extra ondersteuningsbehoeften.

1.5.1.2. Arrangeren en interventie vinden plaats met zo min mogelijk bureaucratie.

Men wordt vaardiger in het werken met Kindkans. Voor de interventies wordt gevraagd de aanmeldnotitie aan te leveren. Ervaring leert dat men "less is more" moeilijk vindt. Dat betekent dat een school een aanvraag KI,EO, EO+ en ergo aanvraagt via een

formulier met een duidelijke hulpvraag, die doelgericht gesteld wordt. Dit zonder veel uitweidingen en toevoegen van bijlagen die niet relevant zijn voor de hulpvraag. Wij blijven herhalen dat er geen bijlagen gevraagd worden bij een wijkaanvraag.

1.5.1.3. Er is binnen scholen sprake van duidelijke aantoonbare (leer)opbrengsten

Van de 70 scholen van het SWV heeft 98,6% een basisarrangement van de inspectie gekregen. Het percentage met predicaat (zeer)zwak is 1,4 %. De scholen die het betref hebben alles in het werk gesteld om weer de beoordeling voldoende te krijgen.

1.5.1.4. Er is sprake van een goed samenspel met het SWV VO, de gemeente en Jeugdhulp

De samenwerking met het SWV VO verloopt zonder problemen. Alle leerlingen die naar het VO gaan hebben na de zomervakantie een plek op een VO school of VSO school. Werkgroep de Klik verdient alle complimenten voor het organiseren van de (digitale) overdracht en de afstemming die er plaats vindt. Er zijn bij 128 leerlingen de ADIT afgenomen. Daarbij gaat om leerlingen die in aanmerking komen voor onderwijs op een Praktijkschool of VMBO BB.

Thuiszittende leerlingen hebben blijvend onze aandacht nodig. Zie ook 1.5.2.2. en 1.5.2.9.

Het gaat om kleine aantallen, maar elke leerling is er een te veel.

Oorzaken zijn o.a. wachtlijsten en het niet werken met doelen voor terugkeer naar school. De afstemming vanuit jeugdhulp, met name de tweede lijnszorg via de zorgaanbieders, met onderwijs gebeurt in veel gevallen onvoldoende. Hier ligt een belangrijke taak voor de gemeente, afdeling leerplicht. Sturen op zorgplicht bij de hulpverlening en werken aan concrete resultaten. De belangrijkste is natuurlijk een (gedeeltelijke) terugkeer naar school. Al is het maar een uur per dag om mee te starten.

1.5.1.5. Er is een slag gemaakt van een curatieve naar een meer preventieve aanpak: niet vrijblijvende aanpak

Het deelname percentage SO in Apeldoorn ligt op 1-10-2017 lager dan het landelijk gemiddelde, het deelnamepercentage voor het SBO zit boven het landelijk gemiddelde op. Daarnaast zien wij in ons SWV een grote tussentijdse instroom bij het S(B)O. Zowel in het SBO als SO is er op de teldatum 1 oktober 2017 een stijging van het aantal leerlingen. Op de teldatum 1-10-2018 is er sprake van een lichte daling in het aantal leerlingen in het SBO en een forse stijging in het aantal leerlingen in het SO.

Ondanks het feit dat er veel ondersteuning d.v.m. de inzet van lichte middelen via de besturen, expertise door GWSers en onderwijsbegeleiders en financiële middelen extra ondersteuning wordt ingezet, is er geen sprake van een daling van het leerlingenaantal in het SO. Met de scholen wordt steeds besproken preventief en licht in te zetten om zwaar te voorkomen. In de praktijk blijkt dit een weerbarstig gegeven. Met name wanneer er sprake is van ernstige gedragsproblematiek of voor leerlingen die veel ondersteuning van de leerkracht nodig hebben in een reguliere groep.

In het cursusjaar 2018-2019 starten de besturen en het SWV met het analyseren van de kengetallen van de aanvragen bij het SWV voor KI, EO en EO+ en de aanvragen voor TLV's. Er is sprake van een grote tussentijdse instroom van leerlingen op de teldatum van 1 februari. Er zal een dieperliggende analyse gemaakt moeten worden op de verwijzingsstromen.

1.5.1.6. De basisondersteuning zal kwalitatief jaarlijks verbeteren

Het SWV heeft zicht op de indicatoren uit de schoolondersteuningsplannen (SOP) en de rapportages van de inspectieonderzoeken op de scholen. Er zal in het schooljaar 2018-2019 een nieuwe omschrijving van de basisondersteuning gemaakt worden op SWV-niveau.

1.5.1.7. Crisissituaties worden snel en slagvaardig opgepakt

Wij krijgen tijdens de schoolgesprekken terug van meer dan 95% van de scholen dat er snel en adequaat gehandeld wordt door de medewerkers van het SWV. Tevens geeft men aan dat zowel een hulpvraag als een aanvraag TLV binnen de gestelde termijnen wordt behandeld c.q. toegekend.

Conclusie

We zien twee belangrijke feiten. Ten eerste is het aantal leerlingen in het SBO, na een eerdere stijging, op 1-10-2018 weer iets gedaald. Ten tweede is het aantal leerlingen in het SO op deze teldatum weer fors toegenomen. Deze uitkomsten geven aanleiding om in gesprek te gaan met de scholen en nader onderzoek te doen naar dieper liggende gegevens en oorzaken.

Zie ook tabel 2 op blz. 7 en 8.

1.5.2. Kwantitatieve resultaten volgens de nummering van het OP

1.5.2.1. Alle leerlingen hebben en passende onderwijsplek

Voor leerlingen waar het SWV bij betrokken is geldt het in bijna 100% van de gevallen. Zie ook de kengetallen van het MDO vanaf bladzijde 28.

1.5.2.2. Er zijn geen thuiszittende leerlingen

Er zijn jaarlijks een klein aantal thuiszittende leerlingen. Het gaat dan om leerlingen met een gecombineerde hulpvraag op het gebied van onderwijs en jeugdhulp, waarbij de jeugdhulp voorliggend is. Het aanbod in Apeldoorn aan onderwijsvoorzieningen is breed geschakeerd. Zowel m.b.t. het regulier onderwijs als vormen van S(B)O. Voor enkele leerlingen is de zorg voorliggend, waardoor ze vooralsnog niet naar school kunnen. Zodra dat wel kan en er, in de opbouw naar onderwijs, een school nodig is, staat het SWV klaar om, samen met de besturen, een passende school aan te bieden.

Zie ook hoofdstuk 1.5.2.9 over thuiszitters.

1.5.2.3. De basisondersteuning is op tenminste 97% van de scholen op orde

Gerealiseerd, zie ook 1.5.1.3.

1.5.2.4. Tenminste 90% van de medewerkers voldoet aan het vastgestelde competentieprofiel

Dit is een aandachtspunt.

De besturen zijn zelf bezig met het in kaart brengen van leerkrachten en hun bekwaamheid, zoals die is vastgelegd in een besluit in het Staatsblad van 16 maart 2017. Het SWV heeft hierin geen rol.

1.5.2.5. Streefpercentages voor verwijzingen S(B)O worden gerealiseerd

Ieder SWV heeft via Entree Kennisnet toegang tot de Kijkglazen van DUO. Tevens geeft het Dashboard PO veel data, die gebaseerd zijn op de gegevens van DUO. De onderliggende tabellen zijn uit deze gegevens gehaald. Feit is dat deze gegevens nog niet de data van 1-10-2018 laten zien. De leerlingenaantallen in de tabel 'Ontwikkeling leerlingenaantal SBO en SO' zijn direct afkomstig van de betreffende SBO en SO scholen. We zien hierdoor verschillen in aantallen met bijv. de gegevens van DUO; voor het SO zijn deze verschillen direct herleidbaar naar het feit dat er ook nog leerlingen uit het SWV Apeldoorn zitten op andere scholen voor SO in het land. Enkele gegevens in de tabel 'Grensverkeer SBO' zijn nog onbekend. Deze zullen op een later moment worden toegevoegd.

De leerlingenaantallen en percentages die door DUO worden genoemd, zijn leidend voor de bekostiging.

Als onderliggende data voor de uitwerking van dit doel zijn in dit stukje de volgende tabellen opgenomen:

- Tabel 1   Ontwikkeling leerlingenaantal SWV PO 2505
 Tabel 2   Ontwikkeling leerlingenaantal SBO en SO
 Tabel 3   Grensverkeer SBO(nog niet alle gegevens zijn bekend)
 Tabel 4   Deelname percentage SWV Apeldoorn in vergelijking met landelijke percentages

Ontwikkeling aantal leerlingen PO 2505 SWV Apeldoorn

	bao	sbo	totaal (s)bo
1-10-2014	12.744	455	13.199
1-10-2015	12.650	395	13.045
1-10-2016	12.474	360	12.834
1-10-2017	12.435	371	12.806

	so						
	Jonger dan 8 jaar			8 Jaar en ouder			so totaal
	so cat 1	so cat 2	so cat 3	so cat 1	so cat 2	so cat 3	
1-10-2014	23	6	5	114	4	27	179
1-10-2015	23	2	12	101	5	30	173
1-10-2016	32	5	13	83	6	27	166
1-10-2017	34	4	15	103	7	24	187

Tabel 1 *Ontwikkeling aantal leerlingen PO 2505*

Ontwikkeling leerlingenaantal SBO en SO

SBO						
Bestuur	School	Aantal II. 1-10-2014	Aantal II. 1-10-2015	Aantal II. 1-10-2016	Aantal II. 1-10-2017	Aantal II. 1-10-2018
41616	SBO de Boemerang	165	127	125	126	125
72464	SBO de Prinsenhof	204	194	147	137	126
76806	SBO de Vorm	86	74	87	110	115
Totaal		455	395	359	373	365

SO						
Bestuur	School	Aantal II. 1-10-2014	Aantal II. 1-10-2015	Aantal II. 1-10-2016	Aantal II. 1-10-2017	Aantal II. 1-10-2018
30605	SO Daniel de Brouwer	10	18	19	18	27
40631	SO Het Kroonpad	35	35	41	50	51
	SO Markerichtersveld	53	53	44	53	67
72464	SO De Zonnehoeke	46	54	58	58	59
41616	SO van Voorthuysen	10	9			
Totaal		154	169	162	179	204

Tabel 2 *Ontwikkeling leerlingenaantal sbo en so*

Grensverkeer sbo

SBO										
Bestuur	School	1-10-2016			1-10-2017			1-10-2018		
		Totaal aantal II.	Ink. aantal II.	Uitg. aantal II.	Totaal aantal II.	Ink. aantal II.	Uitg. aantal II.	Totaal aantal II.	Ink. aantal II.	Uitg. aantal II.
41616	SBO de Boemerang	125			126	9		125	14	2
72464	SBO de Prinsenhof	147			137	6		126	22	3
76806	SBO de Vorm	87			110	13		115	6	
Totaal		359	13	2	373	28		366	42	5

Tabel 3 *Grensverkeer sbo*

Deelname percentage SWV Apeldoorn in vergelijking met landelijke percentages

Overzicht Deelname percentage				
Bron: Dashboard / DUO				
Schooljaar	Deelnamepercentage sbo		Deelnamepercentage so - totaal	
	Apeldoorn	Landelijk	Apeldoorn	Landelijk
2014-2015	3,45%	2,46%	1,36%	1,63%
2015-2016	3,03%	2,35%	1,33%	1,57%
2016-2017	2,81%	2,31%	1,29%	1,58%
2017-2018	2,90%	2,34%	1,46%	1,61%

Schooljaar	Deelnamepercentage so - laag		Deelnamepercentage so - midden		Deelnamepercentage so - hoog	
	Apeldoorn	Landelijk	Apeldoorn	Landelijk	Apeldoorn	Landelijk
2014-2015	1,04%	1,34%	0,08%	0,10%	0,24%	0,19%
2015-2016	0,95%	1,29%	0,05%	0,11%	0,32%	0,18%
2016-2017	0,90%	1,28%	0,09%	0,13%	0,31%	0,17%
2017-2018	1,07%	1,30%	0,09%	0,15%	0,30%	0,17%

Tabel 4 *Deelname percentage swv Apeldoorn in vergelijking met landelijke percentages*

Zie ook de beschrijving onder 1.5.1.5 en de conclusie van 1.5.1.

Het deelnamepercentage op **1 oktober 2017** is voor SBO 2,90 % ten opzicht van 2,34 % landelijk. Voor SBO is de doelstelling niet gehaald. Voor SO is het 1,46 % ten opzichte van 1,61 % landelijk en hier is de doelstelling wel gehaald. Wel zien we op deze teldatum een stijging van het deelnamepercentage in het SO. Kijkend naar de stijging van het aantal leerlingen SO op 1-10-2018 zullen ook de deelnamepercentages gaan stijgen. Officiële (landelijke) cijfers voor 1 oktober 2018 waren echter nog niet bekend.

Er is op de teldatum **1 oktober 2018** sprake van een daling van 8 leerlingen in het totaal op het SBO. Het aantal inkomende leerlingen uit andere samenwerkingsverbanden is gegroeid van 28 op 1-10-2017 naar 43 op 1 oktober 2018. Door beide gegevens verwachten we, dat de financiële bekostiging van het SBO voor het samenwerkingsverband een iets gunstiger beeld zal laten zien.

Wederom zien we een stijging van leerlingen binnen het SO totaal: 25 op 1-10-2018. Verdeeld naar cluster 3: 2 leerlingen en cluster 4: 23 leerlingen.

Als we na vier jaar Passend Onderwijs kijken naar deze leerlingengegevens, dan zien we voor het SBO een forse daling van 90 leerlingen. Van 455 naar 365. Voor het SO zien echter een forse stijging: van 154 naar 204. Verdeeld naar cluster 3: 19 leerlingen en cluster 4: 31 leerlingen.

Conclusie:

Op de teldatum 1 oktober 2017 is het deelnamepercentage voor het SBO boven het landelijk gemiddelde. Wel zien we dat dit percentage, na drie jaar van daling, weer is gestegen, wat overigens ook landelijk het beeld is. Het deelnamepercentage voor het SO ligt beneden het landelijk gemiddelde. Hier zien we, naar drie jaar van daling, een forse verhoging. Ook landelijk zien we het beeld van groei, weliswaar minder fors. De landelijke cijfers voor de teldatum 1 oktober 2018 zijn in maart 2019 beschikbaar. Hierdoor kunnen we op dit moment niet aangeven, hoe het deelnamepercentage per 1 oktober 2018 zal zijn.

Deze uitkomsten geven aanleiding om in gesprek te gaan met de scholen en besturen en nader onderzoek te doen naar dieper liggende gegevens en oorzaken.

1.5.2.6. Doorlooptijden van processen worden niet overschreden

Zie eveneens hiervoor onder 1.5.1.7. Een aanvraag voor een TLV wordt altijd direct afgegeven in de week na het MDO. En de aanvragen bij de wijk duren afhankelijk van de inleverdatum maximaal 2 tot 4 weken, ook dit is binnen de termijn. Veelal zijn de trajecten in een korter tijdsbestek afgerond. Als de doorlooptijd wel eens overschreden

wordt is dit een incident. Er vindt in 100% van de gevallen afstemming plaats met ouders en school.

Alle aanvragen KI, EO, EO+ en TLV's worden binnen de wettelijke termijnen in behandeling genomen.

Conclusie: Deze doelstelling is behaald.

1.5.2.7. Kwantitatieve informatie omtrent klachten en bezwaar zijn beschikbaar

Deze gegevens zijn beschikbaar en worden in de kwartaalrapportage vermeld. Er zijn geen officiële klachten bij het SWV of de landelijke klachtencommissie ingediend. Wel zijn er een aantal "informele" klachten bekend en besproken op scholen. Verder is het SWV drie keer als informant gevraagd aanwezig te zijn bij de Onderwijsgeschillencommissie in Utrecht. Het ging hier om een klacht gericht tegen een bestuur en niet tegen het SWV.

1.5.2.8. Tenminste 80% van de leerlingen, ouders, medewerkers, ketenpartners zijn tevreden, die een traject binnen Passend Onderwijs hebben doorlopen

Onder de ouders is er een cliënttevredenheidsonderzoek geweest in het voorjaar 2018 uitgevoerd. Het onderzoek is opgezet samen door de Gemeente Apeldoorn en uitgevoerd door BMC. Het merendeel van de ouders, rond de 80% is positief over de geboden ondersteuning. Dit geldt ook voor de medewerkers. Wij hebben geen onderzoek onder de ketenpartners laten uitvoeren.

Op deelgebieden is nader onderzoek gewenst om een diepgaander beeld van de geboden ondersteuning te krijgen.

1.5.2.9. Thuiszittende leerlingen

In de doelstellingen van het OP staat: "er zijn geen thuiszittende leerlingen". Echter bij de start van Passend Onderwijs was er nog geen officieel door het ministerie en inspectie vastgestelde definitie. Al werkende heeft het MT de afgelopen 4 schooljaren ervaringen opgedaan met dit onderwerp.

In de kwartaalrapportages geeft het SWV ook inzicht in het aantal thuiszittende leerlingen. De inspectie heeft in het schooljaren 2015-2016, 2016-2017 in totaal acht keer de thuiszittersregistratie van het SWV opgevraagd. De ontwikkeling van de aantallen in ons samenwerkingsverband waren als volgt:

Thuiszitters SWV Apeldoorn 2505 PO

Data uit de driemaandelijke registratie naar Inspectie

Registratie datum	Absoluut verzuim	vrijstelling art. 5a	vrijstelling art. 5b	vrijstelling art. 5c
15-12-2016	1	8	2	6
15-3-2017	4	8	2	7
15-6-2017	3	8	3	7
15-9-2017	3	8	4	8
15-12-2017	4	8	5	8
15-3-2018	1	8	7	7
15-6-2018	3	10	7	7
15-9-2018	1	12	7	7

In navolging van de staatssecretaris in zijn brief "Cijfers leerplicht en aanpak thuiszitters van 3 februari 2016 onderscheidt de inspectie vier groepen verzuimers:

1 Relatief verzuimer: Er is sprake van relatief verzuim als een leer- of kwalificatieplichtige leerling, die op een school is ingeschreven, ongeoorloofd afwezig is. Scholen moeten dit verzuim aan DUO melden als leerlingen meer dan 16 uur in 4 weken ongeoorloofd hebben verzuimd.

2 Langdurig relatief verzuimer: een relatief verzuimer is een ingeschreven leerling die langer dan vier weken ongeoorloofd verzuimt. Deze kinderen volgen langdurig geen of weinig onderwijs. Er zijn twee subgroepen:

2a Langdurig relatief verzuim van vier weken tot 3 maanden

2b Langdurig relatief verzuim langer dan 3 maanden

3 Absoluut verzuimer: van absoluut verzuim is sprake als een leer- of kwalificatieplichtige jongere niet op een school staat ingeschreven. Al vanaf de eerste dag dat een leerplichtige jongere niet op een school is ingeschreven, is er sprake van absoluut verzuim, ongeacht de duur van het absoluut verzuim.

De term "thuiszitter" wordt in de praktijk als verzamelnaam gebruikt voor langdurig relatief verzuim langer dan vier weken en voor absoluut verzuimers, de groepen 2a, 2b en 3.

Kinderen die over een vrijstelling beschikking zijn geoorloofd afwezig. De belangrijkste vrijstellingsgronden in de Leerplichtwet zijn:

Artikel 5 onder a: het kind is om psychische of lichamelijke redenen niet in staat naar school te gaan.

Artikel 5 onder b: de ouders van de jongere hebben bezwaren tegen de richting van het onderwijs op alle binnen redelijke afstand van de woning gelegen scholen.

Artikel 5 onder c: het kind is in het buitenland op een school ingeschreven en bezoekt die geregeld.

Het SWV gebruikt nog een eigen definitie: een thuiszitter is een leerling, die langere tijd geen of deeltijdonderwijs volgt en veelal in een (hulpverlenings-)traject zit of op een wachtlijst staat om hiervoor in aanmerking te komen. Het SWV is vooral verantwoordelijk voor de categorie ingeschreven thuiszitter.

De ervaring leert dat het hier gaat om een gevarieerd aantal van tussen de 2 en de 6 leerlingen.

De registratie van thuiszitters en leerlingen met vrijstelling van onderwijs is een samenspel tussen besturen, het SWV en de gemeente. Het blijkt, dat het registreren van de juiste aantallen niet alleen een kwestie is van dit samenspel, maar ook van landelijke ontwikkelingen zoals naar boven komen door de registratie die bekend is bij de inspectie door de vragenlijsten en de registratie die wordt gehanteerd door Marc Dullaert die het thuiszitterspact aanstuurt.

1.5.2.10. Samenwerking met cluster 2 Kentalis

In mei 2017 heeft de ondertekening van het samenwerkingsconvenant SWV Passend Onderwijs Apeldoorn PO - Kentalis plaatsgevonden.

In het MT groot neemt een leidinggevende van Kentalis deel. Verdere informatie over de samenwerking met Kentalis en het aantal arrangementen is te lezen in hoofdstuk bladzijde 34 van dit jaarverslag.

Conclusie: Deze doelstelling is behaald en aan de inhoudelijke samenwerking en afstemming wordt voortdurend gewerkt.

1.6. Conclusie

Inhoudelijk kan het MT vaststellen, dat er geen toename is van het aantal thuiszittende leerlingen of het aantal afgegeven vrijstellingen dat in Apeldoorn door de leerplicht voor het PO is afgegeven.

Het SWV is meestal (intensief) betrokken bij leerlingen, die vanwege hun zeer speciale onderwijsbehoeften aanpassingen in het onderwijsprogramma nodig hebben of waar naar een onderwijsplek wordt gezocht. Onze ervaring is dat de besturen hun verantwoordelijkheid nemen in het kader van de zorgplicht en het zoeken van een school binnen het eigen bestuur of indien gewenst in overleg met een ander bestuur. Tevens merken we dat ouders een bepaalde school soms niet als passend ervaren en zelf op zoek willen of gaan naar een andere school van hun eigen keuze in plaats van het aanbod dat is gedaan door een bestuur. Ook zijn er een klein aantal leerlingen waarvoor de ouders geen gebruik (willen) maken van een passend aanbod op een SBO of SO school. In deze situaties wordt alsnog gezocht naar een realistische haalbare oplossing.

Leerplicht en de hulpverlening zijn verantwoordelijk voor de inzet van de jeugdhulp al dan niet in combinatie met (deeltijd)onderwijs. In groot overleggen vindt binnen het MDO, wanneer nodig, afstemming plaats.

Wijk

2. De Wijk

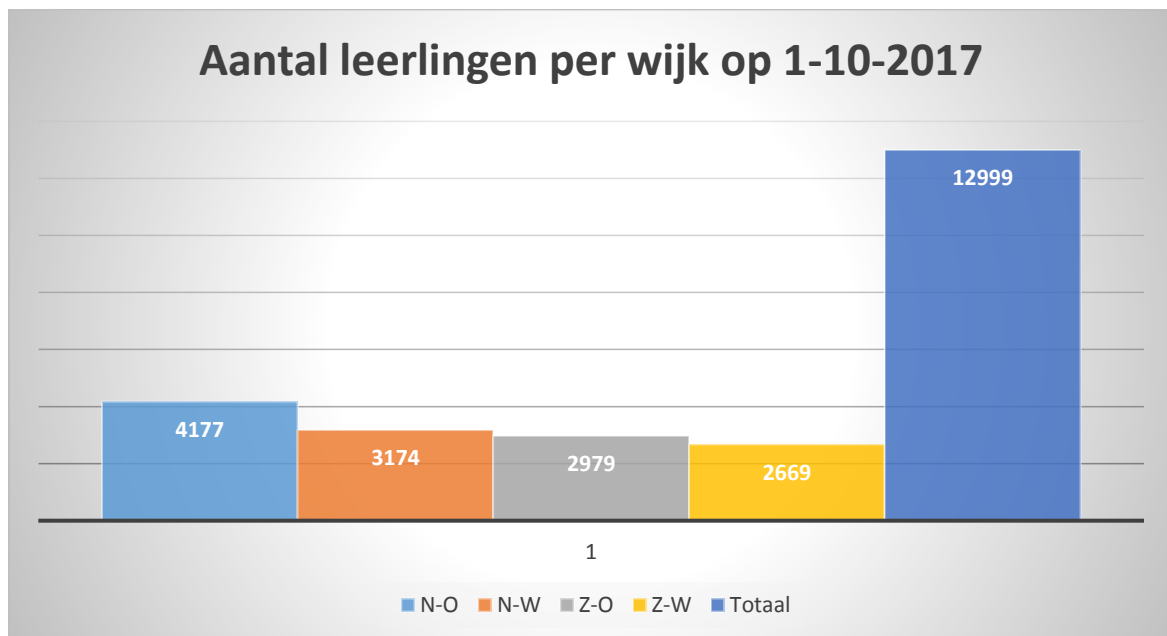
Onderstaand treft u in dit jaarverslag 2017-2018 de gegevens aan van de Wijk. De "wijk" wordt aangestuurd door twee wijkcoördinatoren die zich, naast het coördineren van trajecten, voornamelijk bezighouden met het uitzetten van trajecten en monitoring van gegevens.

De opbouw van de rapportages is als volgt:

- Aantal leerlingen per wijk + percentage
- Aantal trajecten totaal en per bestuur + percentage
- Categorieën in de aanvragen
- Vergelijkende gegevens met voorgaand schooljaar
- Onderverdeling van de trajecten
- Overgang van de trajecten
- Overzicht uitgegeven middelen
- Overzicht urenverdeling

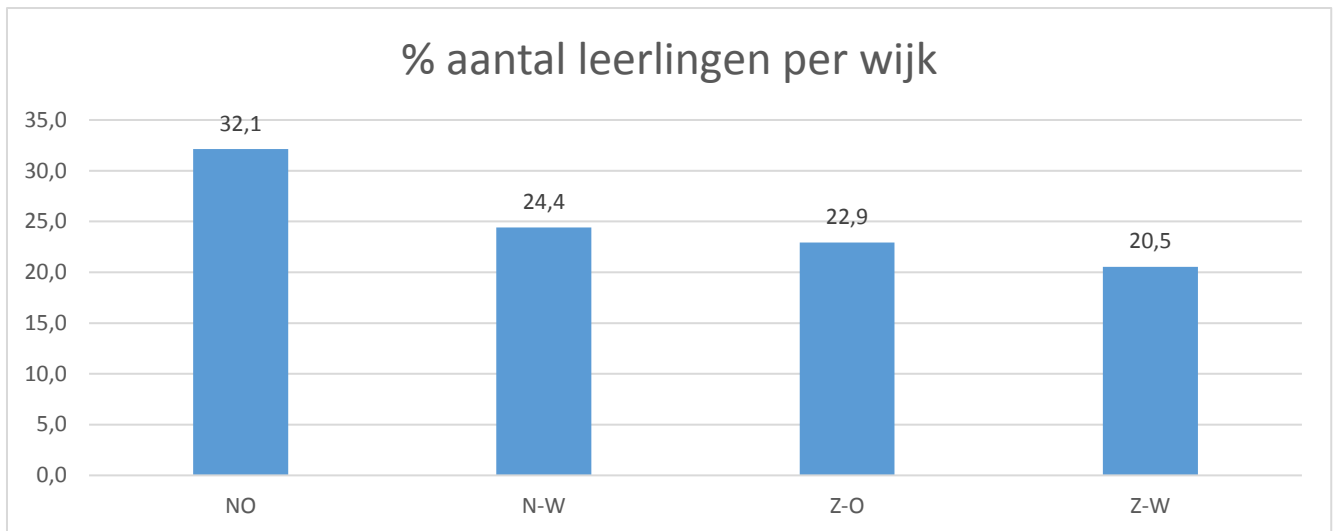
Bij het SWV waren in 2017-2018 63 scholen voor regulier onderwijs, 3 scholen voor speciaal basisonderwijs en 4 scholen voor speciaal onderwijs aangesloten. We telden 12.999 leerlingen op 1 oktober 2017; 2.87% % hiervan maakte gebruik van onze ondersteuning.

2.1 Aantal leerlingen

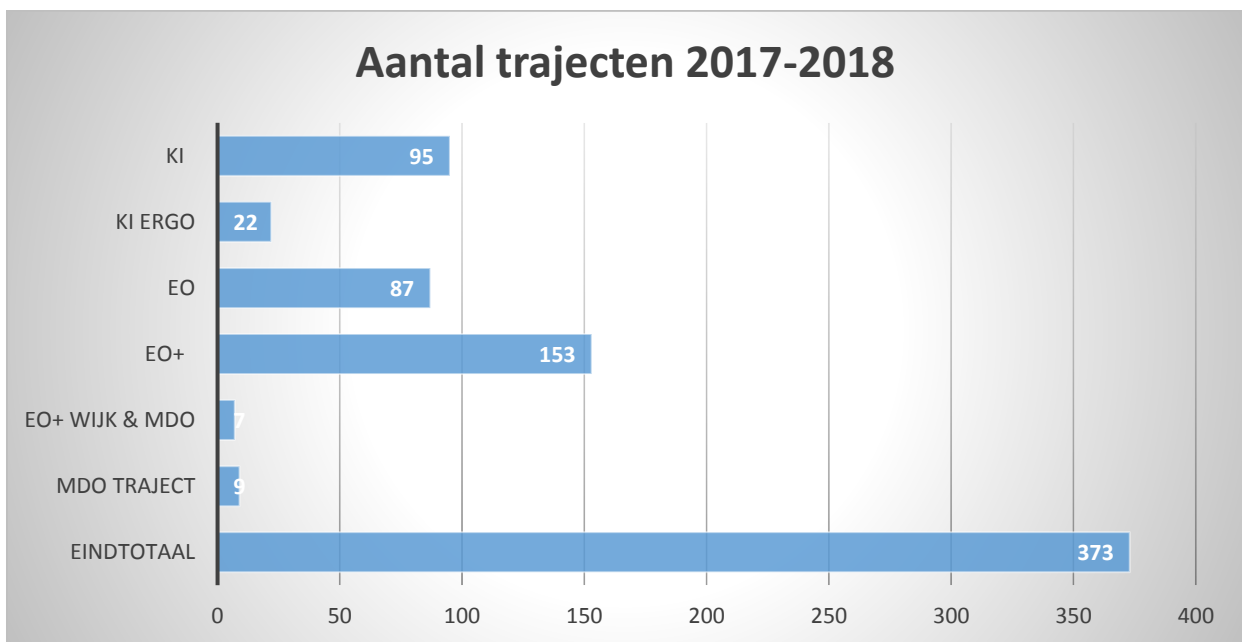

Het totale aantal leerlingen is nagenoeg gelijk aan vorig schooljaar (13005 tegen 12999). De wijk Noord-Oost heeft veruit de meeste leerlingen, nl 32% van het totaal.

Om de wijken te kunnen vergelijken werken we daarom met percentages i.p.v. aantallen.

2.2 Aantal trajecten

Het totale aantal traject is toegenomen ten opzichte van vorig jaar, van 319 naar 373. Er is een verschuiving in de soort trajecten. Waar vorig schooljaar de meeste KI trajecten aangevraagd werden zien we dit schooljaar een ander beeld. De EO+ trajecten worden nu het meest aangevraagd. (41%)

De KI trajecten zijn fors afgenomen van 135 vorig jaar naar 95 dit jaar.

De EO aanvragen zijn ongeveer gelijk gebleven en de EO+ trajecten zijn toegenomen van 94 naar 153.

De EO+ trajecten waren het voorgaande jaar nog relatief nieuw en minder bekend. In het schooljaar 2017-2018 weten de scholen goed gebruik te maken van dit aanbod.

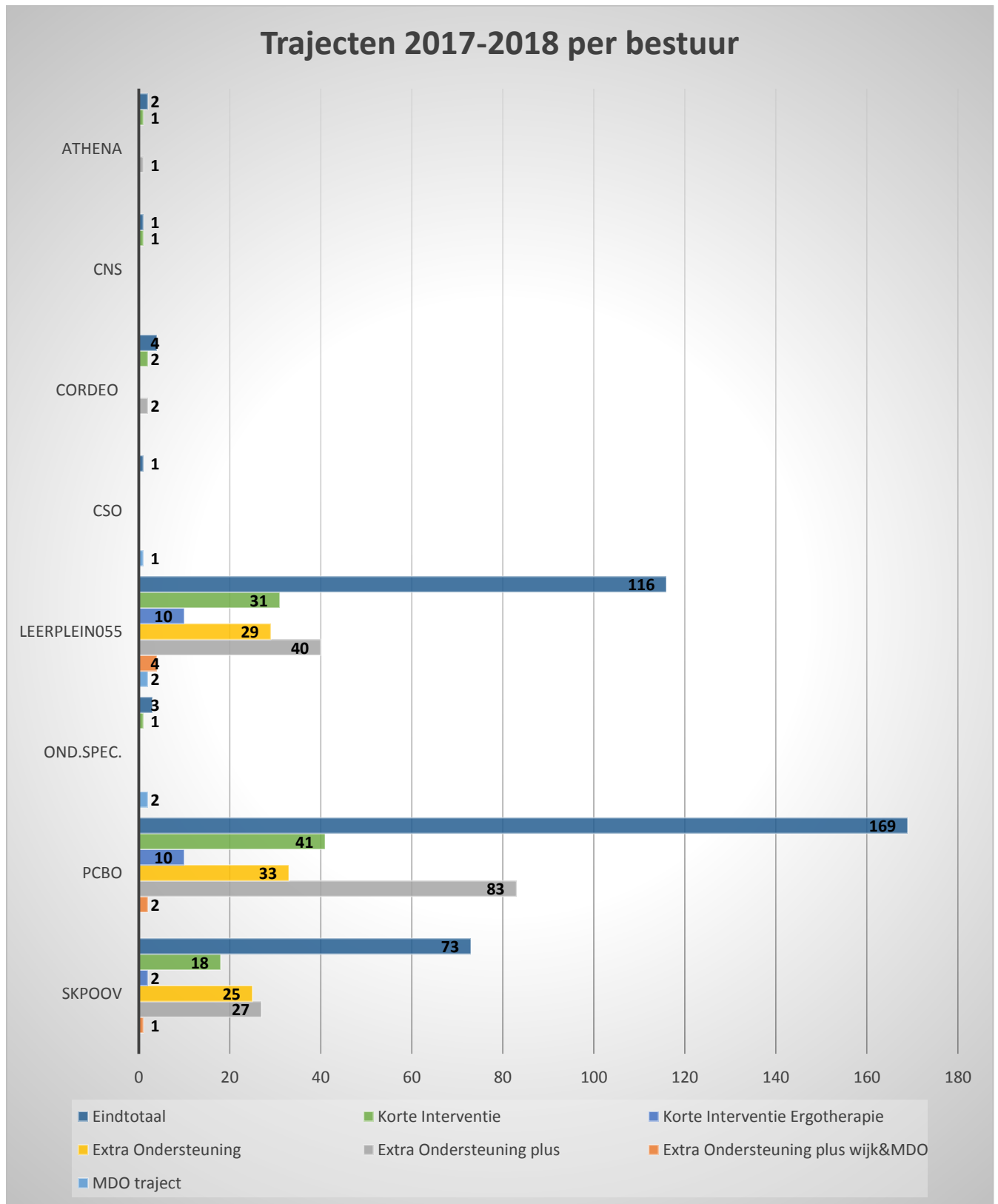
Redenen voor de toename zijn:

- Bekendheid
- Mogelijkheid tot verlengen
- Meer middelen beschikbaar
- Meer inzicht in mogelijkheden om een leerling te ondersteunen
- Meer kansen zien
- Planmatig werken
- Verhouding toename aantal aanvragen t.o.v. afname SWV onderwijsbegeleiders: de medewerkers hebben minder ruimte om met een leerling te werken. Dit kan alleen kortdurend. Wanneer dit langer nodig is wordt er een EO+ aangevraagd.
- Verheldering/aanscherpen taak onderwijsbegeleider bij een EO en EO+: coördineren en aansturen op inhoud.

De medewerkers van het samenwerkingsverband hebben een heldere rol in het meedenken omtrent aanbod en mogelijkheden om de ondersteuning van een leerling te versterken.

Note: EO+ wijk/MDO betreft de leerlingen waarbij zowel wijk als MDO betrokken zijn en die zich bevinden op het grensgebied van BaO en S(B)O. Deze leerlingen vragen vaak een grotere investering van middelen.

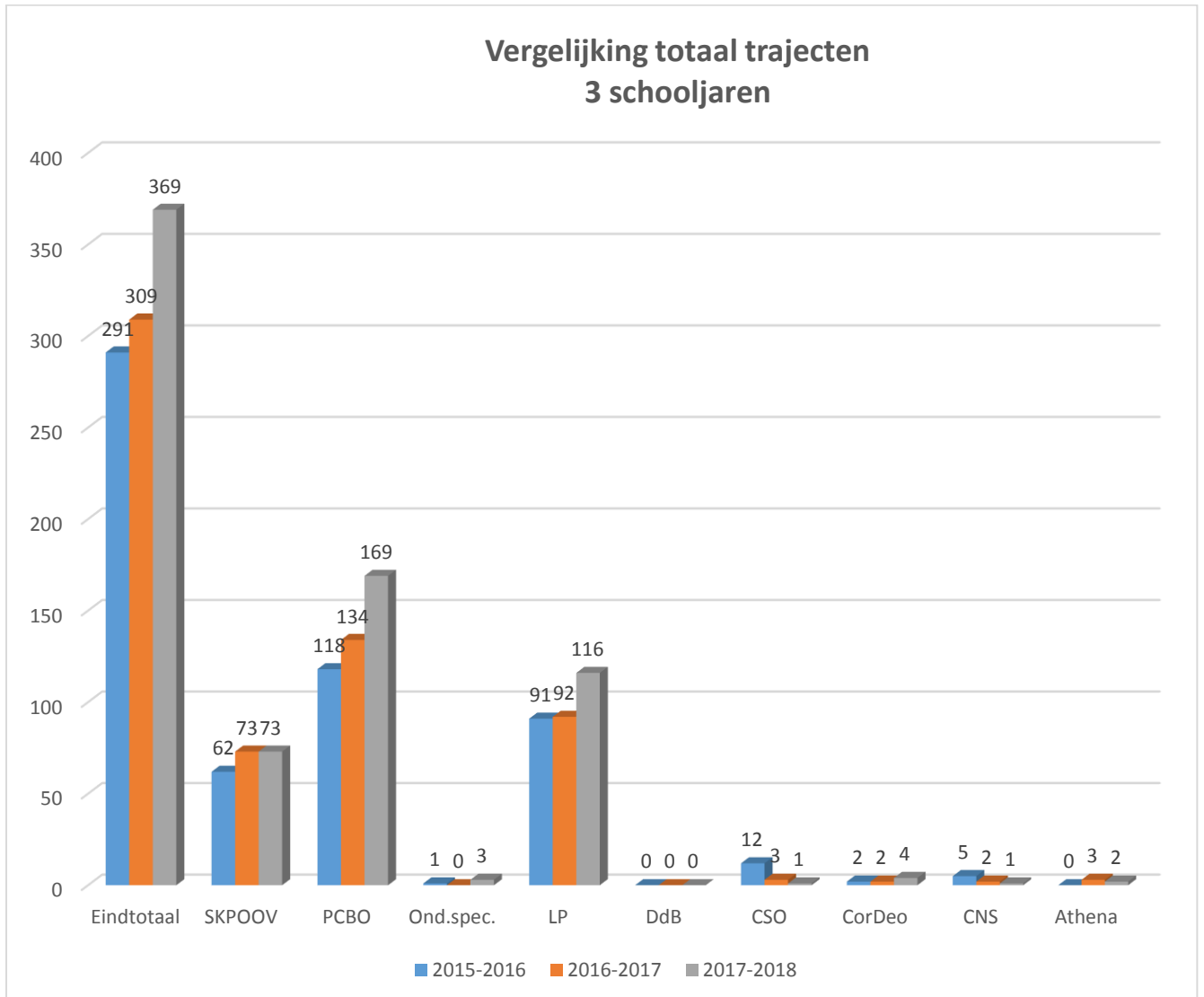
2.2.2. Trajecten 2017-2018 per bestuur

Van de in het totaal 373 trajecten vallen er 4 trajecten niet onder een bestuur. Het betreft hier voorschoolse- of verhuisleerlingen.

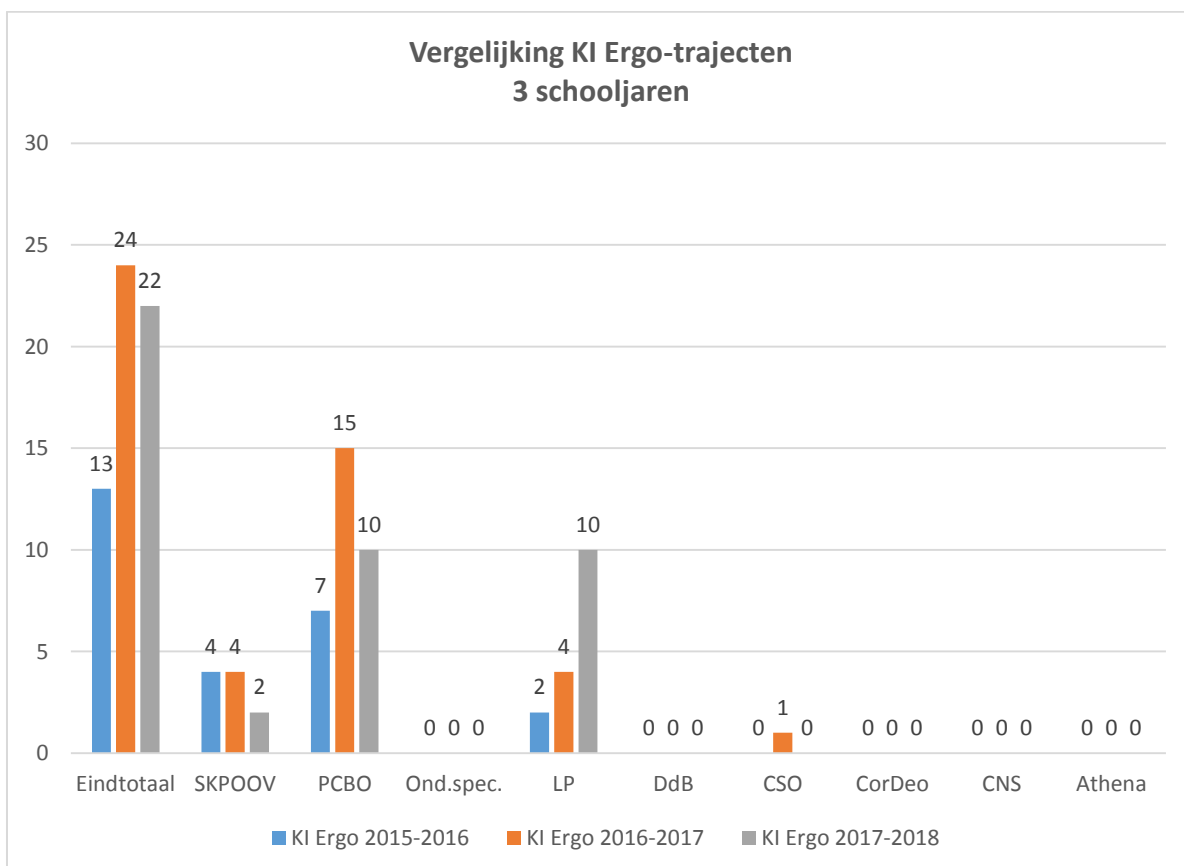
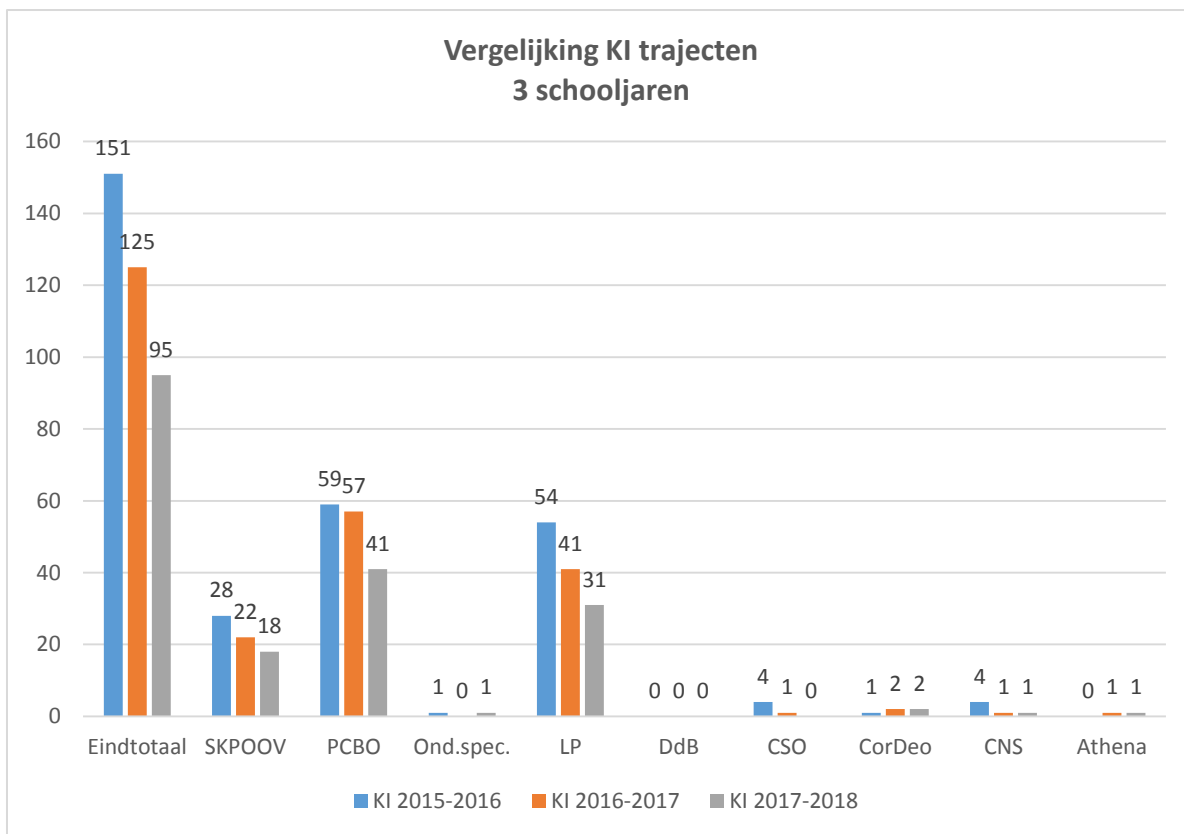
Vanuit deze grafiek met aantallen kun je geen vergelijking maken tussen besturen aangezien dit niet is afgezet tov de leerlingaantallen. Wat wel te vergelijken is, is de verhouding tussen KI, EO en EO+ per bestuur. Hier zien we dat PCBO verhoudingsgewijs meer gebruik maakt van EO+ dan de andere besturen. De SKPOOV maakt verhoudingsgewijs het minste gebruik van KI trajecten.

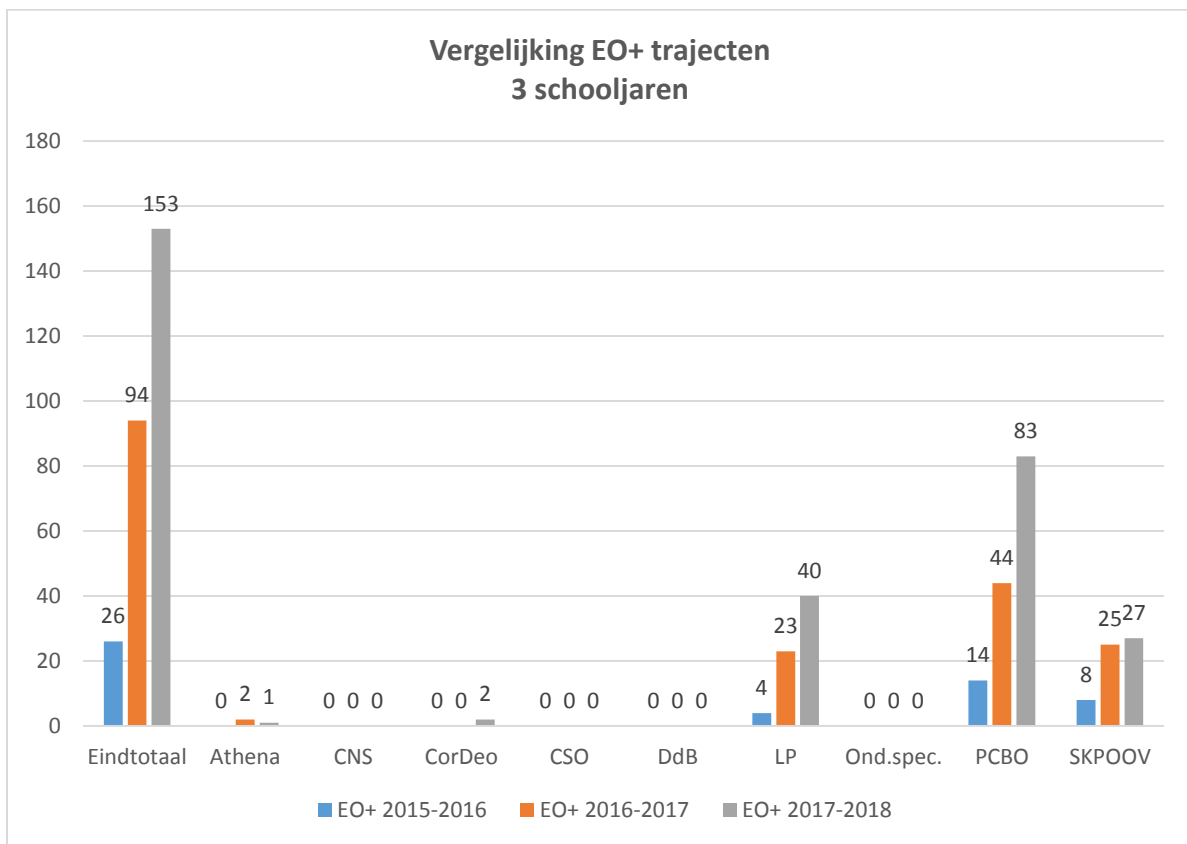
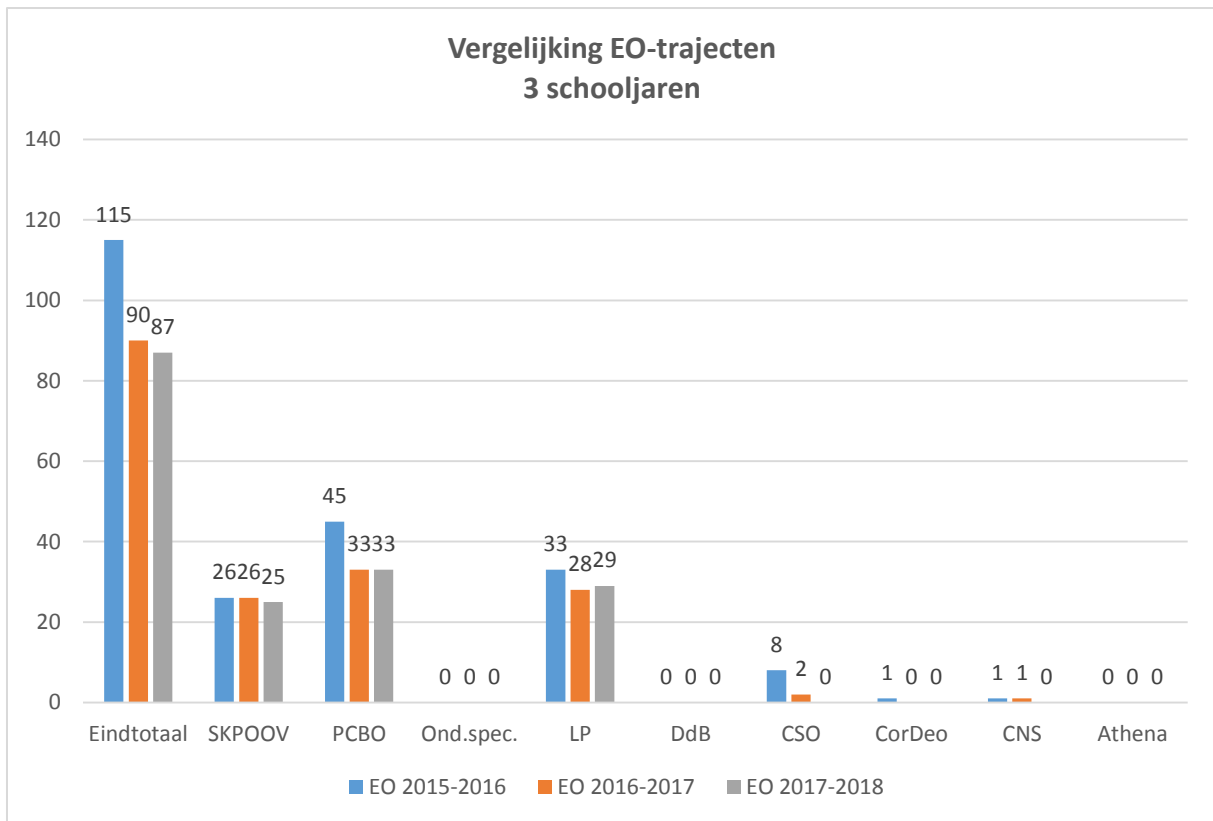

Dit schooljaar is het leerlingaantal 12999, vorig schooljaar was dat 13005, dus een lichte afname van 6 leerlingen. Het aantal trajecten is, net als vorig schooljaar, gestegen. (van 309 naar 369 trajecten). Dit is een stijging van 16 %. Zoals hierboven reeds beschreven bestaat deze stijging vooral uit de EO+ trajecten.

Dit bevestigt dat scholen steeds beter weten welke ondersteuning hun leerlingen nodig lijken te hebben en ook de weg weten te vinden.

Kanttekening hierbij is dat we soms zien dat er geproblematiseerd wordt om de gewenste ondersteuning te verkrijgen. Graag zien we hier een meer planmatige aanpak met een juiste beschrijving van de hulpvraag.

Algemeen beeld van de vergelijking met vorig schooljaar.

- KI is afgenomen, trend is te zien bij alle besturen.
- KI Ergo totaal is nagenoeg gelijk, wel grote toename bij Leerplein
- EO is vergelijkbaar met afgelopen jaar
- EO+ laat groei zien bij alle 3 de grote besturen, bij Leerplein en PCBO is dit verschil significant, bij SKPOOV is er slechts een kleine groei.

Trends over 3 jaren:

- Daling van het aantal KI's
- KI ergo totaal is na een groei nu lichte daling, m.u.v. Leerplein.
- Aantal EO trajecten is redelijk stabiel
- Lichte groei aantal EO+ trajecten

Net als afgelopen jaar is het aantal KI trajecten gedaald en het aantal EO trajecten stabiel gebleven.

Mogelijke oorzaken hiervan zijn:

- Duidelijke rolverdeling bestuur-SWV.
- Meer ingezet op voorlichting waardoor er steeds vaker direct het meest passende traject aanvragen (i.p.v. opschaling)
- Betere scholing op basisondersteuning
- Er wordt meer aandacht besteed aan planmatig werken.

Bij de EO+ trajecten is nog steeds een toename te zien, echter de groei is afgenomen. De EO+ geeft een antwoord op de vraag van scholen naar meer menskracht in de klas om te kunnen voldoen aan de specifieke ondersteuningsbehoeften van een kind of meerdere kinderen in een groep. In dit laatste geval is het een EO+ aanvraag op groepsniveau. Veelal worden deze toegekend in direct overleg met de wijkcoördinator en het bestuur van de school. De besturen hebben ook middelen die ze aanvullend kunnen inzetten ter versterking van de basisondersteuning.

We signaleren dat het voor de scholen steeds duidelijker is welke vraag op welke plek gesteld moet worden en we bemerken dat er een afname is van calculerend gedrag. In sommige gevallen komt het nog wel voor. Als we dit merken stemmen we af met school en bestuur. De vraag aan de school is: Wat is, zonder te problematiseren, echt nodig?

Algemeen beeld vergelijking 3 schooljaren

We zien een afname van het aantal Ki trajecten. We zien steeds minder vaak dezelfde hulpvraag per school terug in de KI trajecten. Dit wijst erop dat scholen de kennis vanuit een KI vasthouden en implementeren. Ook merken we dat scholen en GWS-er samen een steeds betere inschatting maken of het een kortdurend traject is of dat een EO beter passend is.

De KI ergotherapie is licht afgenomen, maar dit verschil is te verwaarlozen.

De EO+ is met meer dan de helft toegenomen. Hierboven hebben we al meerdere mogelijke oorzaken genoemd.

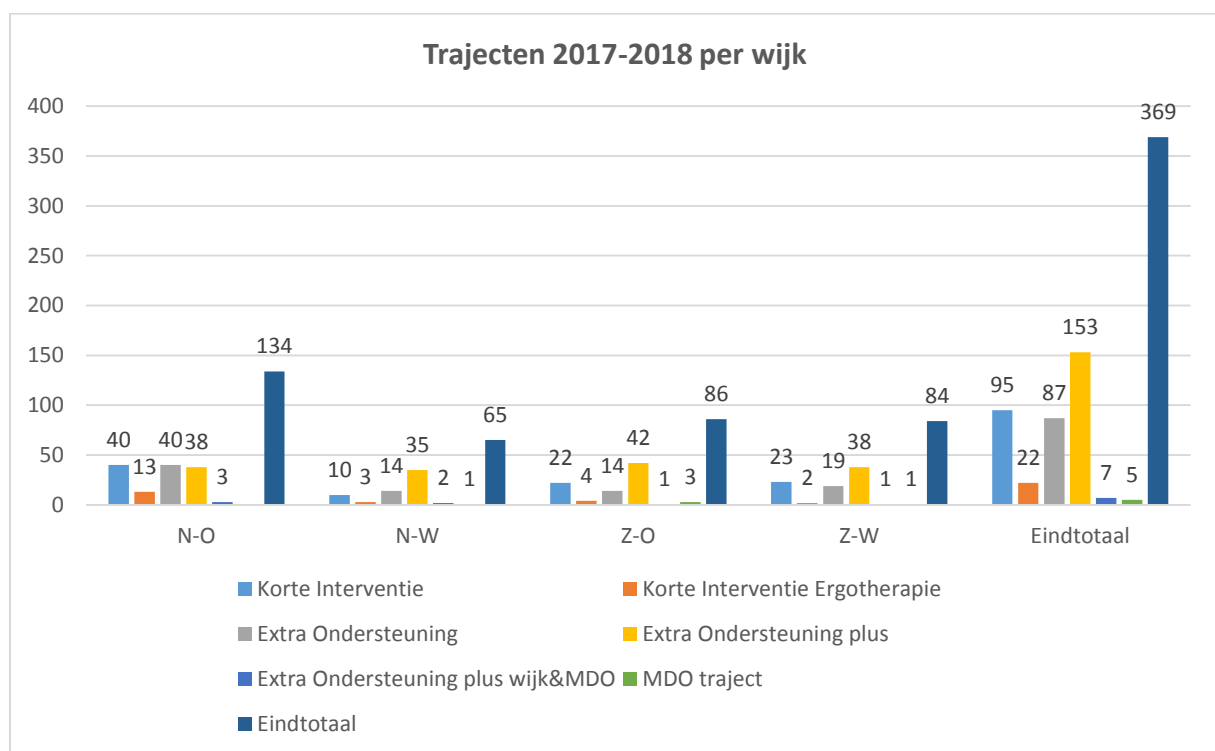
Dit is ook een gevolg van de verandering van de inzet van onze onderwijsbegeleiders. De onderwijsbegeleiders worden meer ingezet op coördineren, aansturen op inhoud en bewaken van kwaliteit. Zij zijn, indien nodig, alleen nog kortdurend op de werkvloer met een leerling/groep bezig ter ondersteuning van het proces.

Mocht deze inzet voor een langere periode nodig zijn dan adviseren we de school om een EO+ aan te vragen. Redenen hiervoor zijn:

- De ondersteuning van een leerling dient geïmplementeerd te zijn binnen de school
- Een Onderwijsbegeleider is een dure kracht. Wanneer er behoefte is aan "extra handen" ter ondersteuning van de leerkracht, dan kan de inzet van een onderwijsassistent dit oplossen.
- Door de groei van het aantal aanvragen en de verkleining van de SWV formatie hebben de onderwijsbegeleiders minder ruimte voor een traject.

2.2.3. Trajecten 2017-2018 per wijk

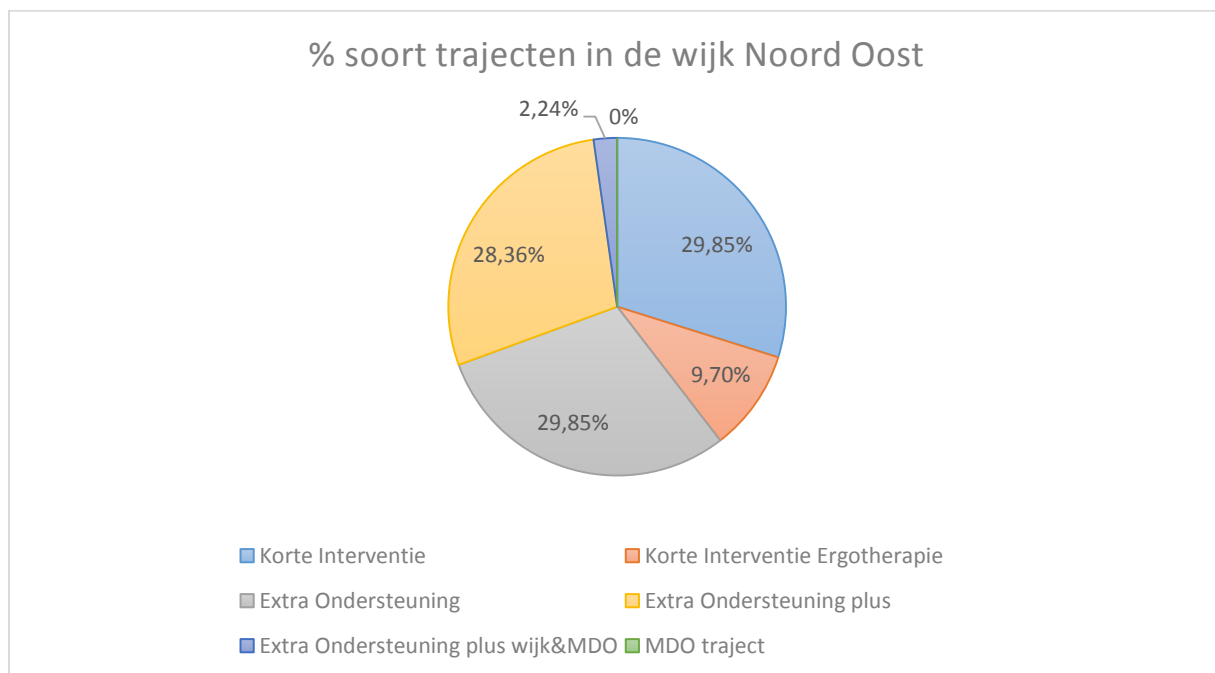
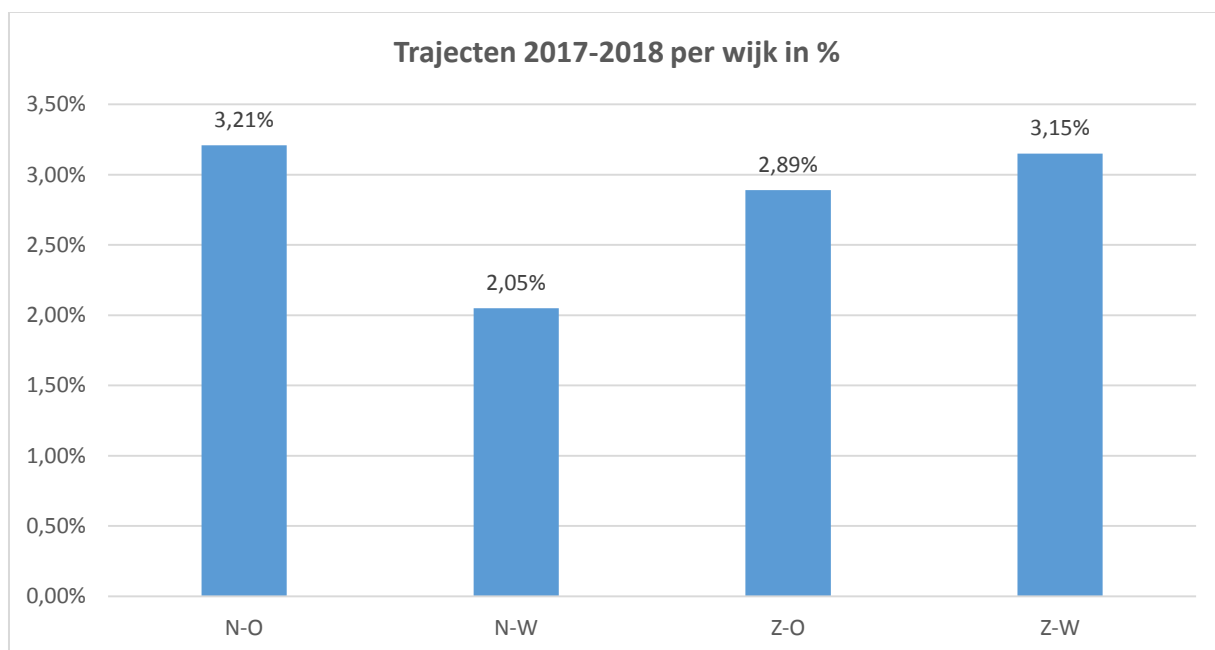
In onderstaande tabel een overzicht per wijk van het aantal trajecten in 2017-2018, verdeeld naar het soort traject.

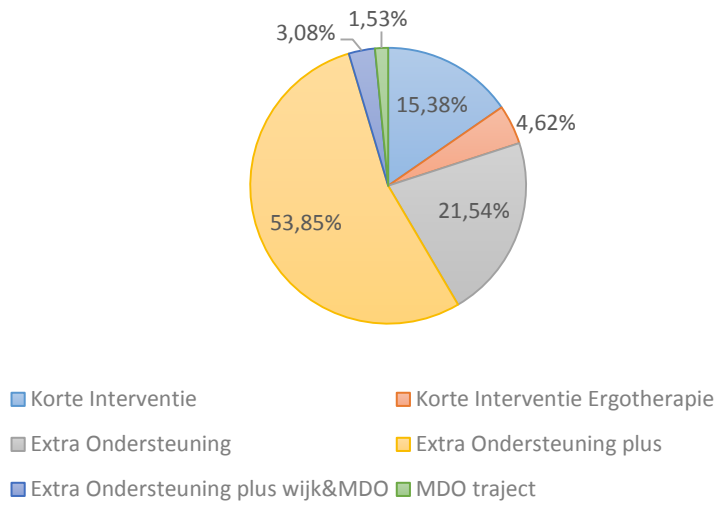
2.2.4. Trajecten 2017-2018 per wijk in percentage

In deze paragraaf zijn weergegeven

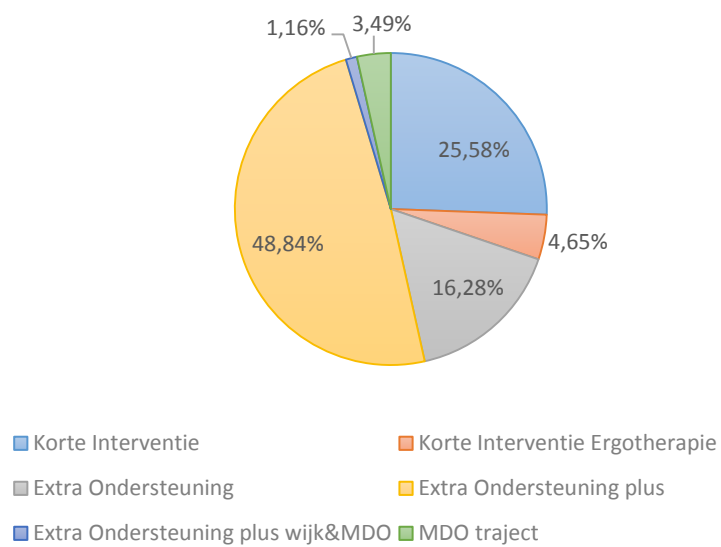
- Het percentage van het totaal aantal leerlingen in die wijk, wat gebruik maakt van een traject.
- Daaronder wordt per wijk weergegeven welk percentage gebruikt maakt van een bepaald traject.

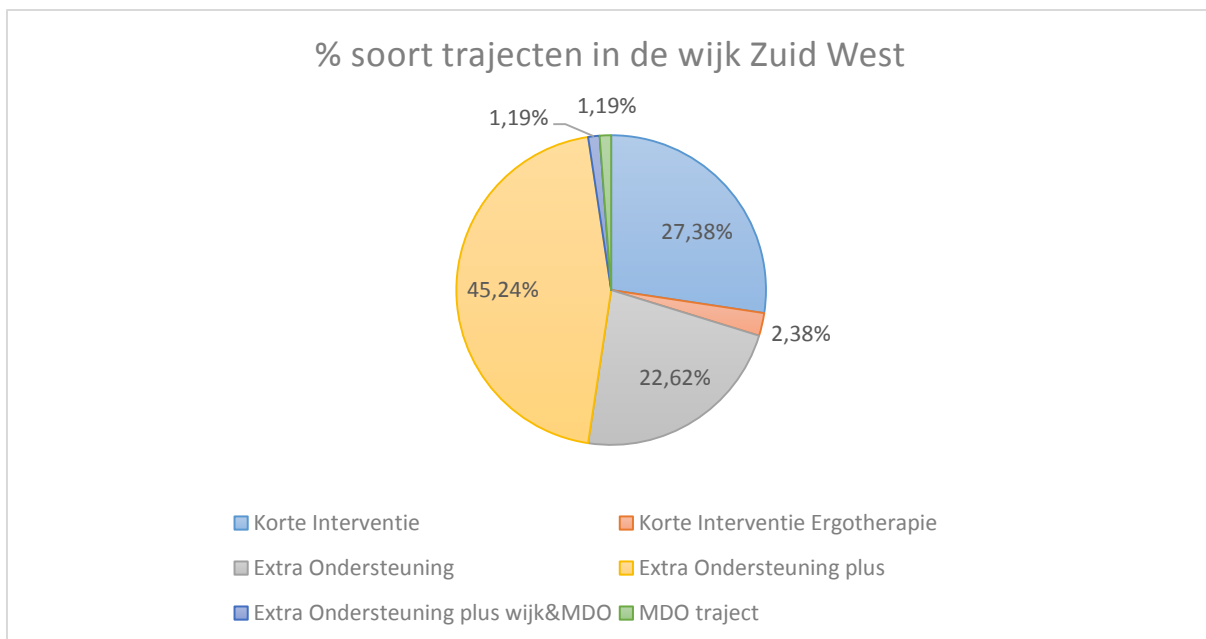

% soort trajecten in de wijk Noord West

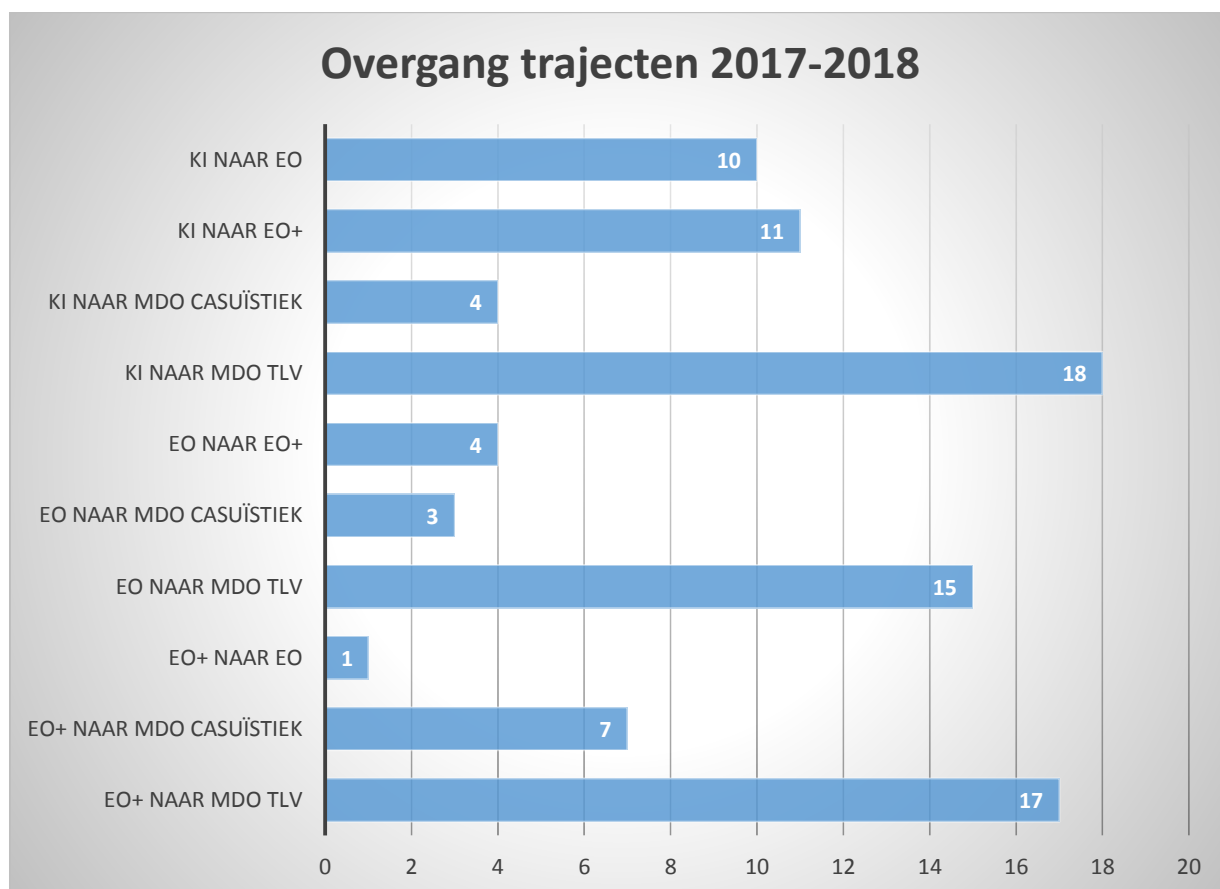
% soort trajecten in de wijk Zuid Oost

2.2.5. Overgang trajecten in 2017-2018

Hieronder een overzicht wat weergeeft welke aantallen van een traject (KI, EO en EO+) overgaat naar een ander traject.

We zien dat 43 KI trajecten overgaan naar een vervolgtraject (EO, EO+, MDO Casuïstiek en MDO TLV). Dit is 45% van het totaal aantal KI trajecten (van 95). Hieruit kunnen we concluderen dat de KI trajecten veelal verkennend worden ingezet, dus om mee te kijken met school wat de juiste aanpak/route is.

Ook zien we dat er 22 EO trajecten overgaan naar een ander traject waarvan het merendeel naar MDO TLV (21 %).

Als derde zien we dat er 24 EO+ trajecten overgaan in een MDO traject (casuïstiek of TLV), dit is 16 %.

Interessant is om te zien dat bij inzet van middelen (EO+) er minder verwijzingen richting MDO zijn. Mogelijk is de inzet van middelen toereikend genoeg om te kunnen voldoen aan de ondersteuningsbehoeften van een leerling.

Opvallend is dat een groot deel van de KI trajecten overgaan naar MDO TLV. Deels is dit te verklaren omdat KI trajecten soms, op het verzoek van het MDO, verkennend worden ingezet om een TLV aanvraag nader te verduidelijken. Vaak zijn dit voorschoolse trajecten of zijinstroom.

Ook bij instroom van jonge kinderen zien we dat school soms een verkennende KI inzet om te kijken wat deze leerling nodig heeft. Soms komt de school tot de conclusie dat zij dit niet kunnen bieden en volgt er een aanvraag TLV.

Waar je vragen bij kunt stellen is het feit dat er ook in de hogere groepen (middenbovenbouw) soms een KI traject overgaat in een MDO TLV. Is er dan te laat ondersteuning ingeroepen, is de inzet van de ondersteuning te licht, heeft school de leerling op tijd in beeld gehad, etc.?

Bij een EO die overgaat in MDO TLV kun je je bij enkele leerlingen afvragen of met extra handen er nog kansen waren geweest binnen het regulier onderwijs. We zien dat het MDO dit soort vragen aan tafel met school verkent en in enkele gevallen ook een EO+ adviseert wanneer dit beter passend lijkt bij de leerling. Deze leerling ontvangt op dat moment dus geen TLV.

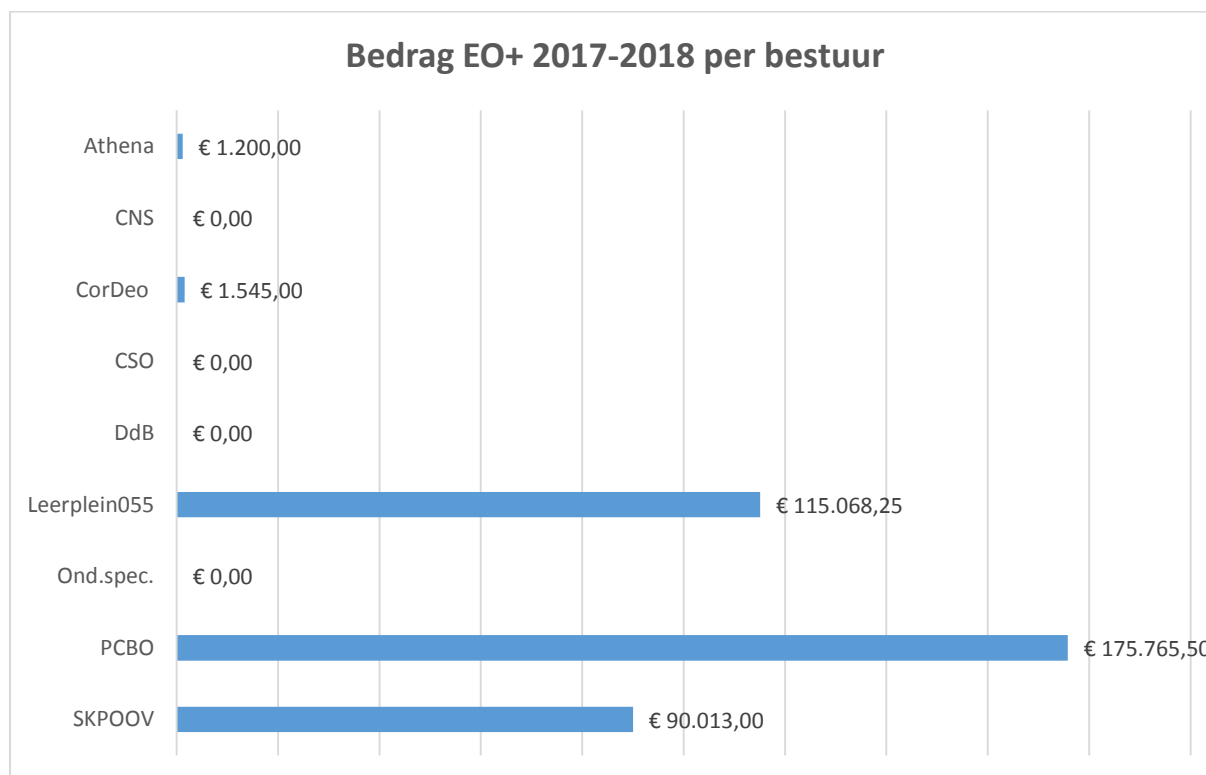
2.3 Bedragen EO+ in 2017-2018

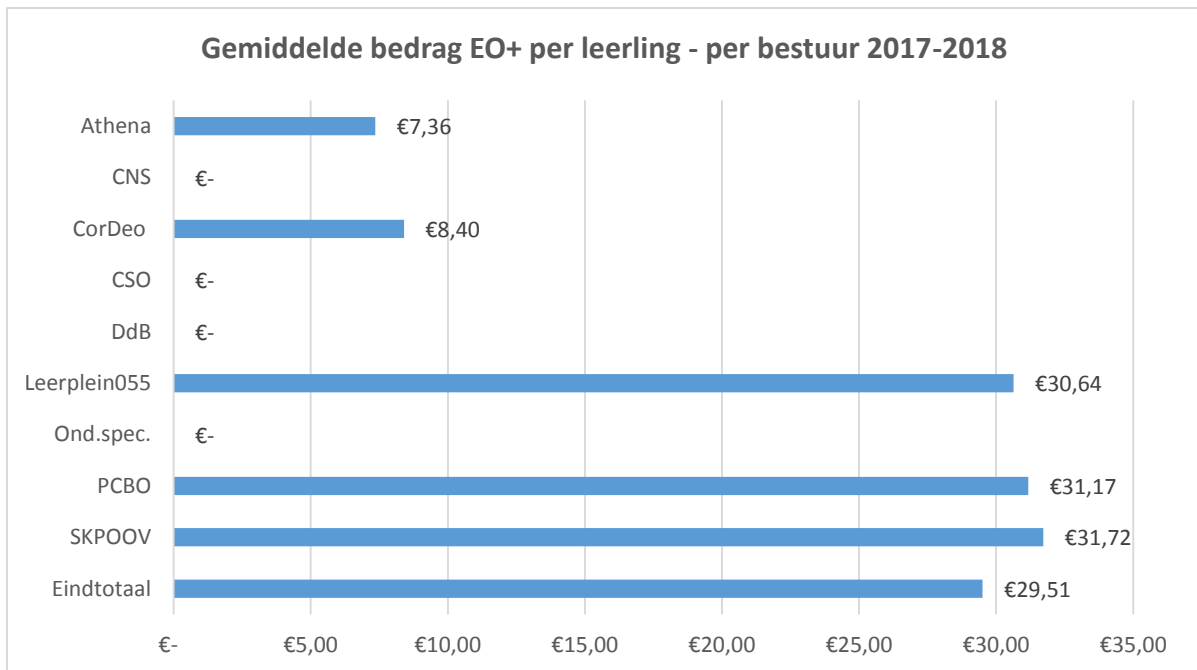
2.3.1. Overzicht uitgegeven middelen in 2017-2018 t.o.v. begroting

Bedragen EO+ 2017-2018		
Begroting	Realisatie	Over
€ 460.000,00	€ 383.591,75	€ 76.408,25

De begroting was dit jaar toereikend. We hebben een positieve balans. Een aantal leerlingen die wel een EO+ hebben toegekend gekregen hebben niet de volledige EO+ gebruikt omdat de leerling tussentijds een TLV heeft gekregen. We proberen dit zoveel mogelijk te voorkomen door kortdurend toe te kennen wanneer een leerling mogelijk richting TLV aanvraag gaat en door uit te keren tot december en de rest in januari.

2.3.2. Overzicht beschikkingen EO+ in 2017-2018 per bestuur

De 3 grote besturen zitten alle 3 boven het gemiddelde van € 29,5. De kleine besturen zitten er allen onder of maken geen gebruik.

2.3.3. Algemene conclusie:

De algemene conclusie is dat er steeds meer passende toekenning van een traject op de hulpvraag komt.

Onze ontwikkelingen in het werken met Kindkansen en de verfijning van de werkwijze, waardoor gestuurd wordt op een steeds gerichtere hulpvraag en doelen, maken dat de aanvragen meer helder zijn. Dit betekent dat er ook steeds beter passende trajecten toegekend worden.

Daarnaast is de veranderde werkwijze van uitdeling van casuïstiek in de wijk tijdens een overleg hiervan ook een oorzaak. Door "live" uit te delen en elkaar te kunnen bevragen kunnen we meer passend arrangeren en gaat de Onderwijsbegeleider met een beter en verhelderend beeld van de hulpvraag van school op pad.

Ook de manier van bevragen door de GWS-ers, oplossingsgericht en reflecterend, leidt tot deze verbetering van passende toekenning.

We zien ontwikkelingen in alle 3 de grote besturen, die (op termijn) de kwaliteit van de basisondersteuning ondersteunen. Dit vraagt vanuit de wijk afstemming met de betreffende besturen. Doordat er in elk bestuur inmiddels een aanspreekpunt/contactpersoon is, is dit het afgelopen jaar gemakkelijker geworden en hebben we in een aantal situaties passender kunnen toekennen in afstemming met de besturen.

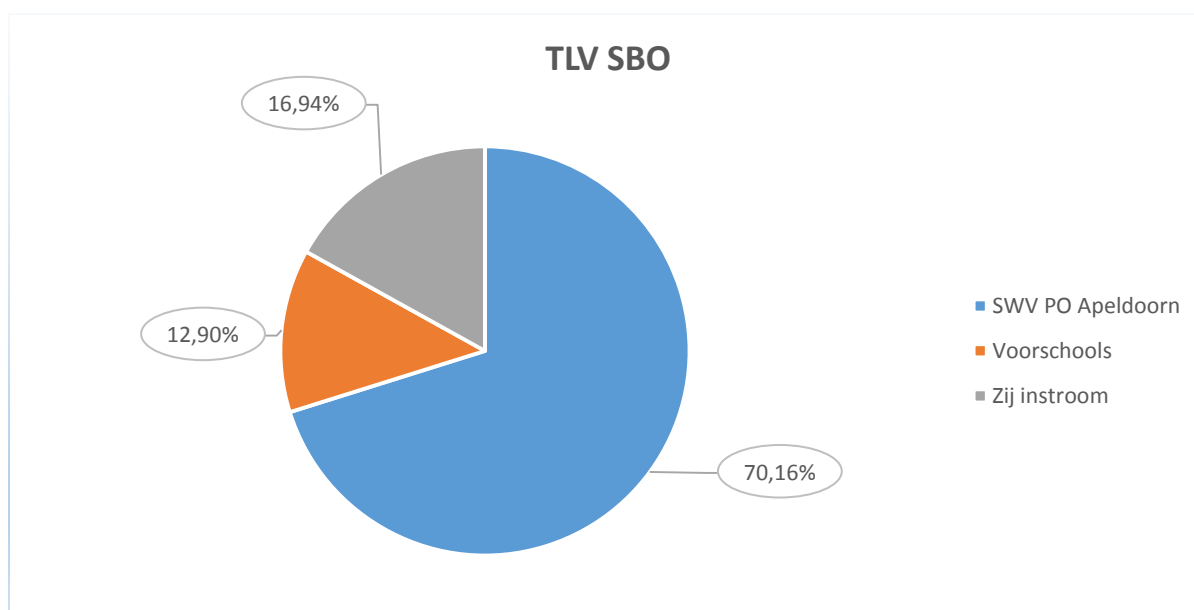
Het knelpunt 'inzetten van personeel op EO+ middelen' heeft de aandacht van zowel MT als besturen. We zien nog steeds een enorme worsteling van de mensen op de scholen met dit item en in een aantal gevallen betekent dit dat een leerling niet de juiste ondersteuning kan ontvangen op het gewenste moment.

MDO

3.1 Afgifte Toelaatbaarheidsverklaringen in het schooljaar 2017-2018

3.1.1 Toelaatbaarheidsverklaringen voor het SBO

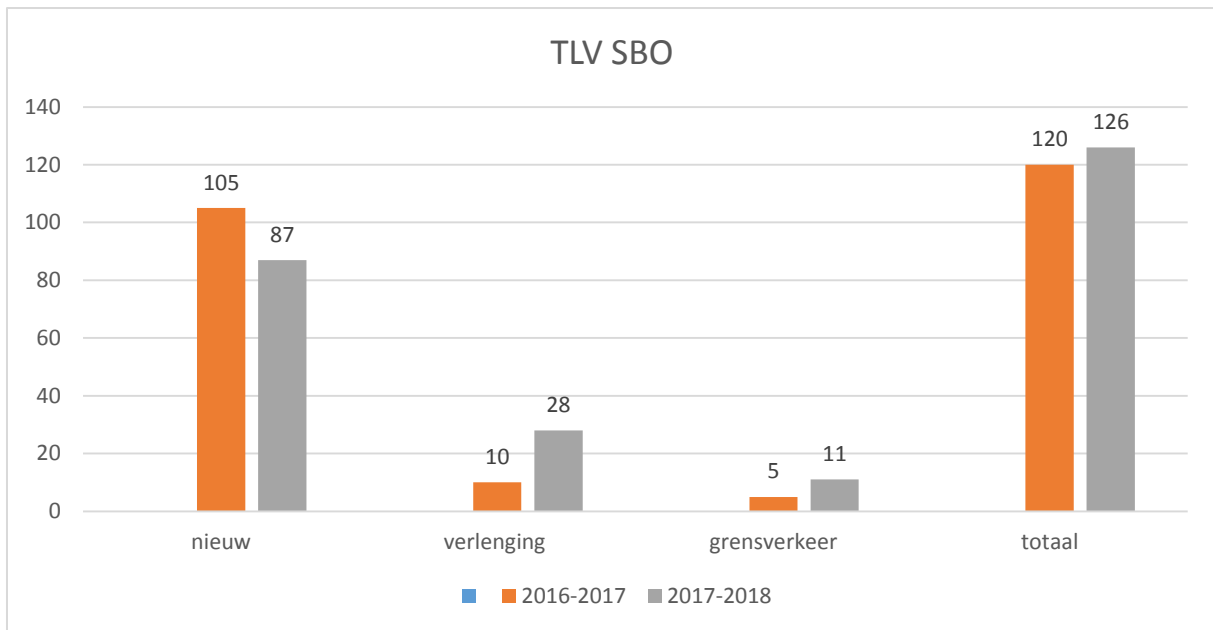
Het MDO heeft in het schooljaar 2017-2018 in totaal 126 toelaatbaarheidsverklaringen afgegeven voor het SBO. Van deze 126 toelaatbaarheidsverklaringen zijn er 11 afgegeven voor leerlingen uit een ander samenwerkingsverband die bij ons in het SWV onderwijs gaan volgen, de zogenaamde grensverkeer leerlingen. Daarnaast zijn er 28 toelaatbaarheidsverklaringen afgegeven ter verlenging van volgen van onderwijs in het SBO.

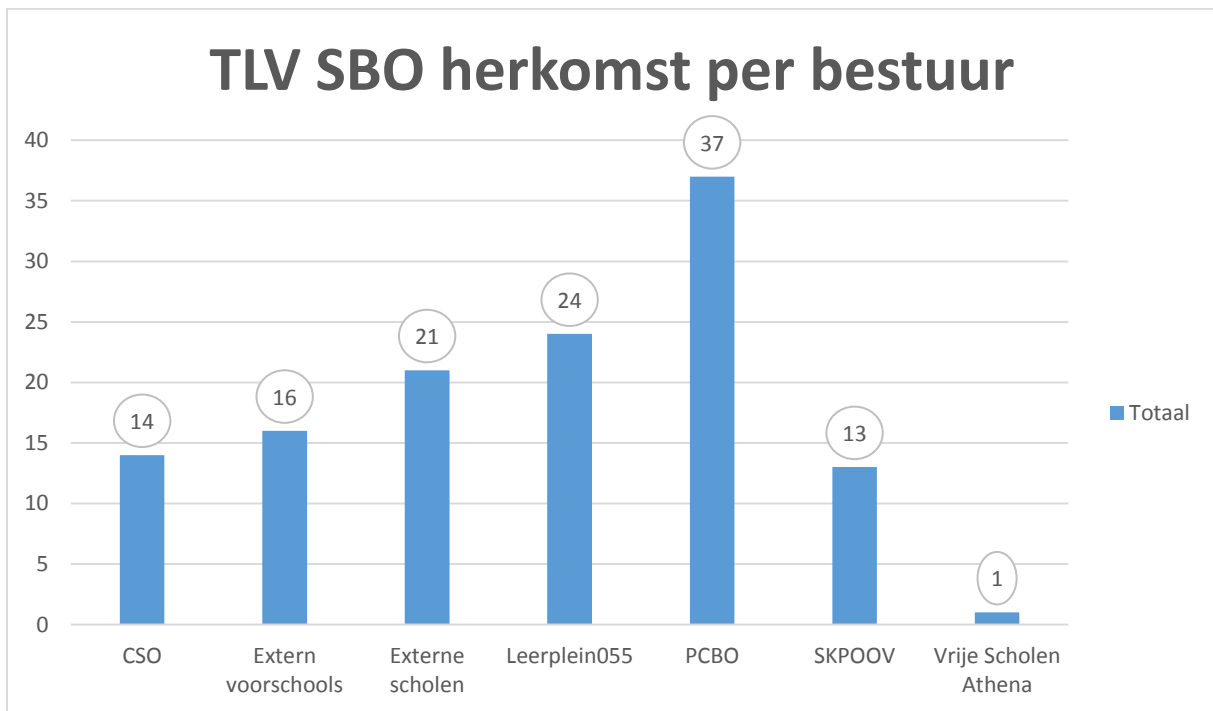
In bovenstaande grafiek is af te lezen hoeveel leerlingen er van deze 126 leerlingen afkomstig waren uit voorschoolse instanties, uit zij-instroom of vanuit ons eigen Samenwerkingsverband.

Ten opzicht van het vorige schooljaar is er een forse daling zichtbaar van het aantal nieuw afgegeven toelaatbaarheidsverklaringen voor het SBO. Het aantal aanvragen uit de wijk is met 10 procent gedaald ten opzichte van het vorige schooljaar. Het aantal aanvragen en percentage aanvragen uit ons SWV is terug naar het niveau van het schooljaar 2015-2016. Er waren dit schooljaar meer aanvragen voor leerlingen die binnen Apeldoorn onderwijs zijn gaan volgen maar niet in Apeldoorn wonen en dus betaald worden door een extern SWV, te noemen grensverkeer leerlingen.

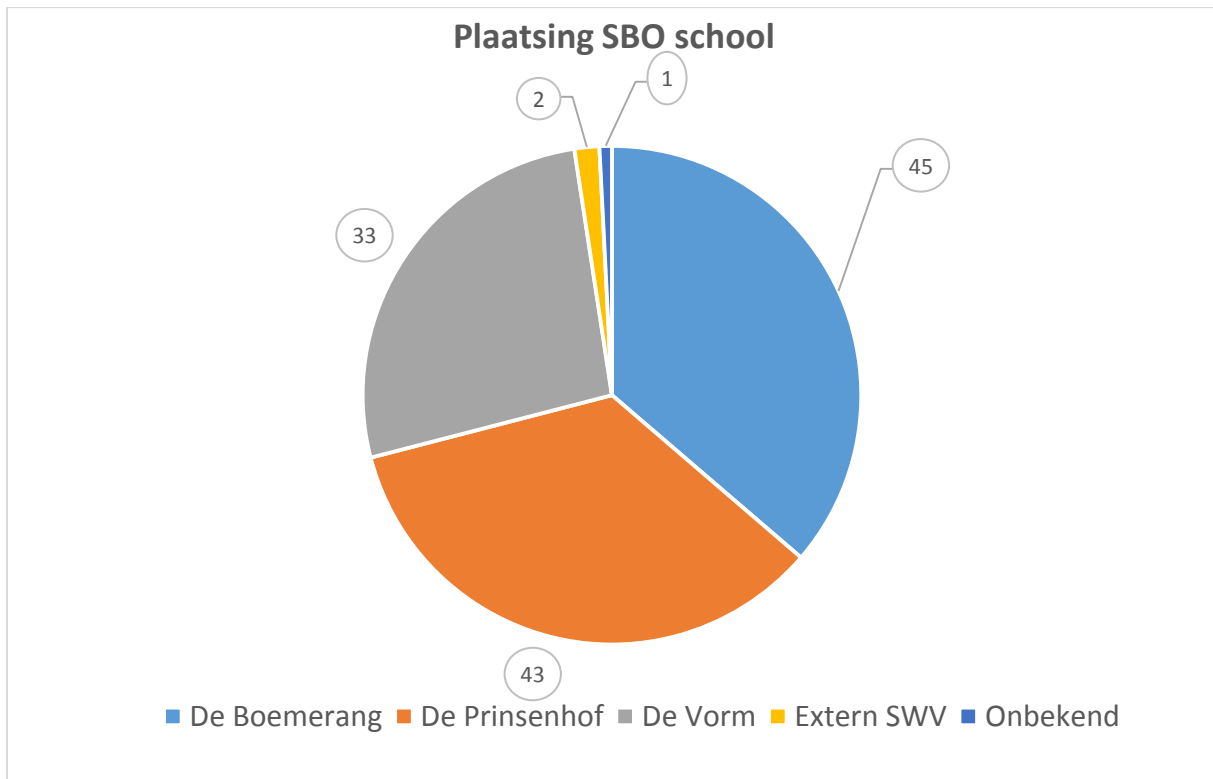
	Schooljaar 2014 - 2015	Schooljaar 2015 - 2016	Schooljaar 2016 - 2017	Schooljaar 2017 - 2018
TLV nieuw	61	83	105	87
Voorschools	23%	20%	11 %	13 %
Zij instroom	21%	11%	9 %	17 %
SWV Passend Onderwijs Apeldoorn PO	56%	69%	80 %	70 %

De leerlingen die een toelaatbaarheidsverklaring kregen, waren afkomstig uit scholen van verschillende besturen. In de grafiek hieronder is af te lezen hoe groot het aantal gehonoreerde aanvragen was per bestuur.

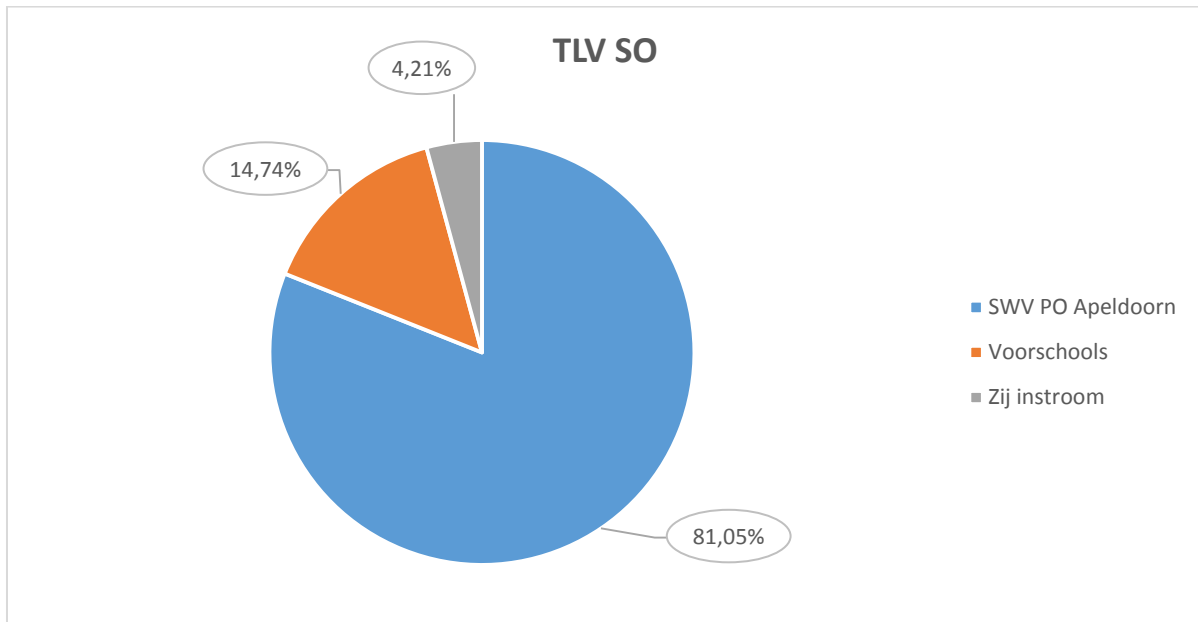

Ouders hebben na afgifte van de TLV de mogelijkheid om binnen Apeldoorn te kiezen uit drie SBO scholen. De indruk bestaat dat ouders voornamelijk hun keuze baseren op nabijheid van de SBO school.

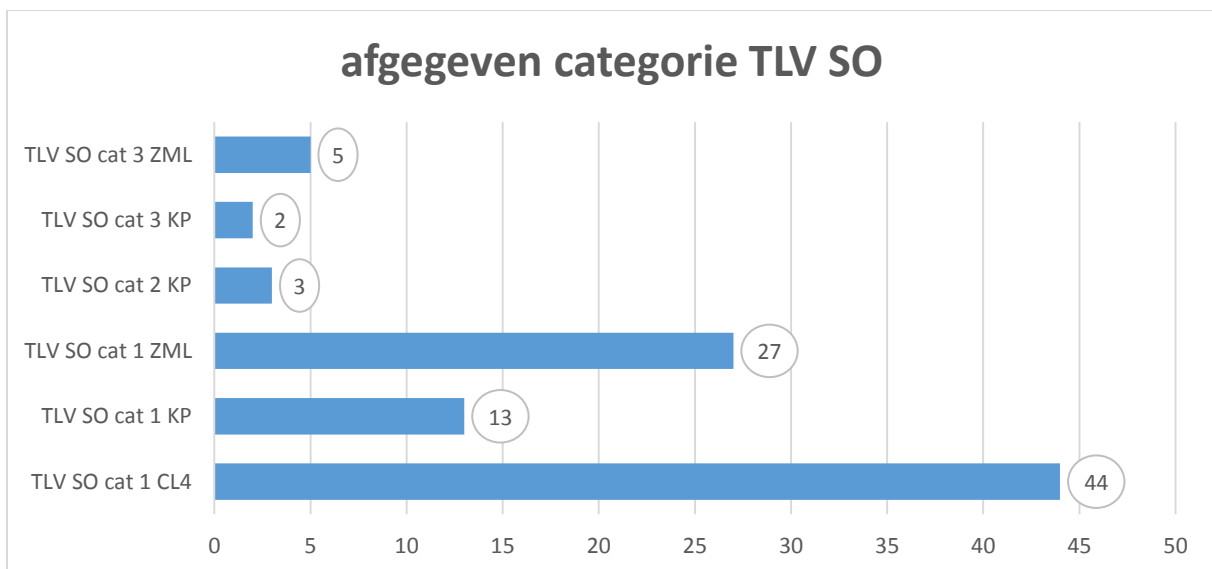

3.1.2 Toelaatbaarheidsverklaringen voor het SO

Voor het SO zijn in het schooljaar 2017-2018 in totaal 94 toelaatbaarheidsverklaringen afgegeven waarvan 24 verlengingen TLV SO en 70 nieuwe toelaatbaarheidsverklaringen voor het SO.

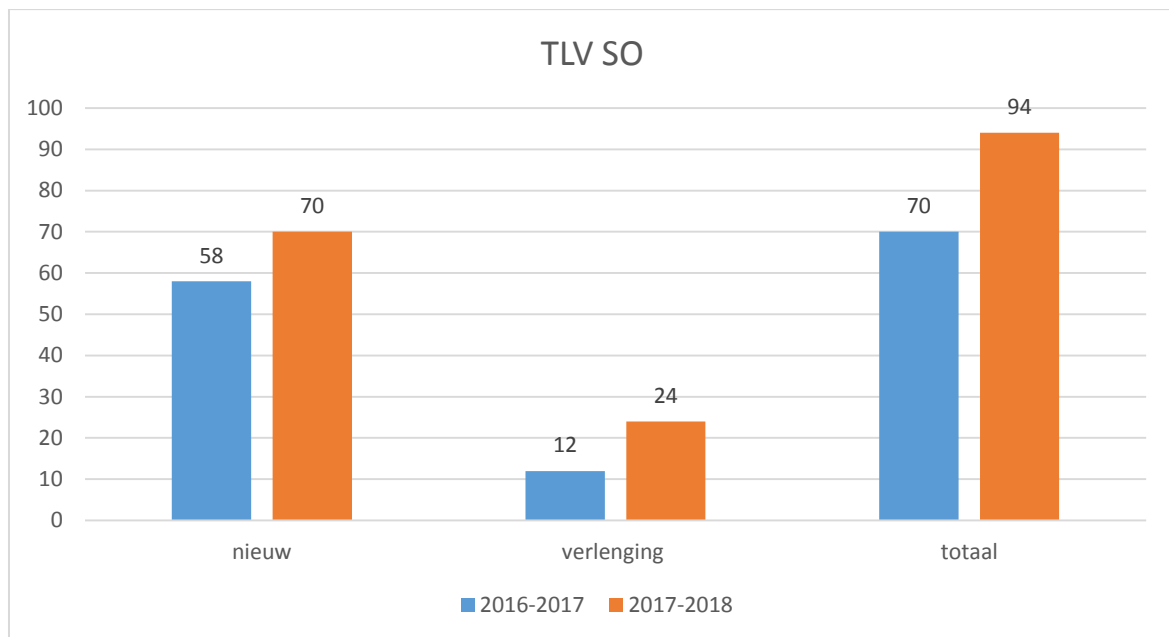
In de grafiek hieronder is af te lezen voor welk type onderwijs er is gearrangeerd.

Ten opzicht van het vorige schooljaar is een stijging van het aantal toelaatbaarheidsverklaringen SO zichtbaar. Zowel het aantal toelaatbaarheidsverklaringen voor nieuwe leerlingen als voor verlengingen van de toelaatbaarheidsverklaring is hoger ten opzichte van het vorige schooljaar.

Het aantal toelaatbaarheidsverklaringen voor kinderen die meer gedragsondersteuning nodig hebben is gestegen. In het afgelopen jaar kregen er 44 kinderen een TLV voor dit onderwijstype. Van deze leerlingen betrof het voor 8 kinderen een verlenging van hun onderwijs in dit type onderwijs. Dit jaar kregen er dus 37 kinderen een TLV voor "cluster 4" onderwijs ten opzichte van 25 in het voorafgaande schooljaar. Voor deze kinderen is

gekozen om in het onderwijsaanbod het onderdeel gedragsondersteuning nadrukkelijk een plaats te geven in het onderwijsprogramma. In de afweging gaf dit aspect van aanbod in het speciaal onderwijs vaak de doorslag ten opzichte van het huidige aanbod in de SBO scholen.

Er is een stijging te zien van het aantal leerlingen uit het SBO waarvoor een TLV SO is aangevraagd. Het percentage SO naar SO lijkt ook hoger te zijn. Dit is echter een vertekend beeld. Hier worden vanaf dit schooljaar namelijk ook de leerlingen meegenomen voor wie de toelaatbaarheidsverklaring verlengd is (Het percentage verlengingen van een TLV voor leerlingen in het SO is 25 %). De leerlingen die van SBO scholen naar het SO gingen zijn afkomstig uit alle drie de SBO scholen:

Vanuit De Prinsenhof : 5

Vier leerlingen kregen een TLV voor cluster 3 onderwijs i.v.m. laag leerrendement. De andere leerling kreeg een TLV voor het SO waar de leerling meer gedragsondersteuning kan gaan krijgen.

Vanuit De Vorm: 10

Voor 7 leerlingen is er een TLV afgegeven om ze meer gedragsondersteuning te kunnen bieden. Deze leerlingen waren voor een deel afkomstig uit de eerder opgeheven setting waarin kinderen op jonge leeftijd behandeling en onderwijs kregen (Eerder was er een samenwerking tussen Lindenhout en destijds Ambelt waar jonge kinderen onderwijs icm behandeling kregen.) en er binnen de Ambelt geen mogelijkheid was om aan deze kinderen onderwijs te gaan geven. Daarnaast is er een periode geweest waarin er in destijds De Ambelt geen plaatsingsmogelijkheden waren voor kleuters en deze kleuters dus instroomden in het SBO.

Daarnaast hadden twee leerlingen een laag leerrendement , voor deze leerlingen is nu de TLV SO afgegeven om hun onderwijs binnen een school voor zeer moeilijk lerende kinderen te kunnen vervolgen. Voor 1 leerling gaf het MDO een TLV categorie 1 omdat er het perspectief lag om de leerling, die al langere tijd geen onderwijs volgde, onderwijs te laten opbouwen binnen de Daniel de Brouwerschool. Deze TLV is echter niet gebruikt omdat het volgen van onderwijs helaas nog niet mogelijk bleek.

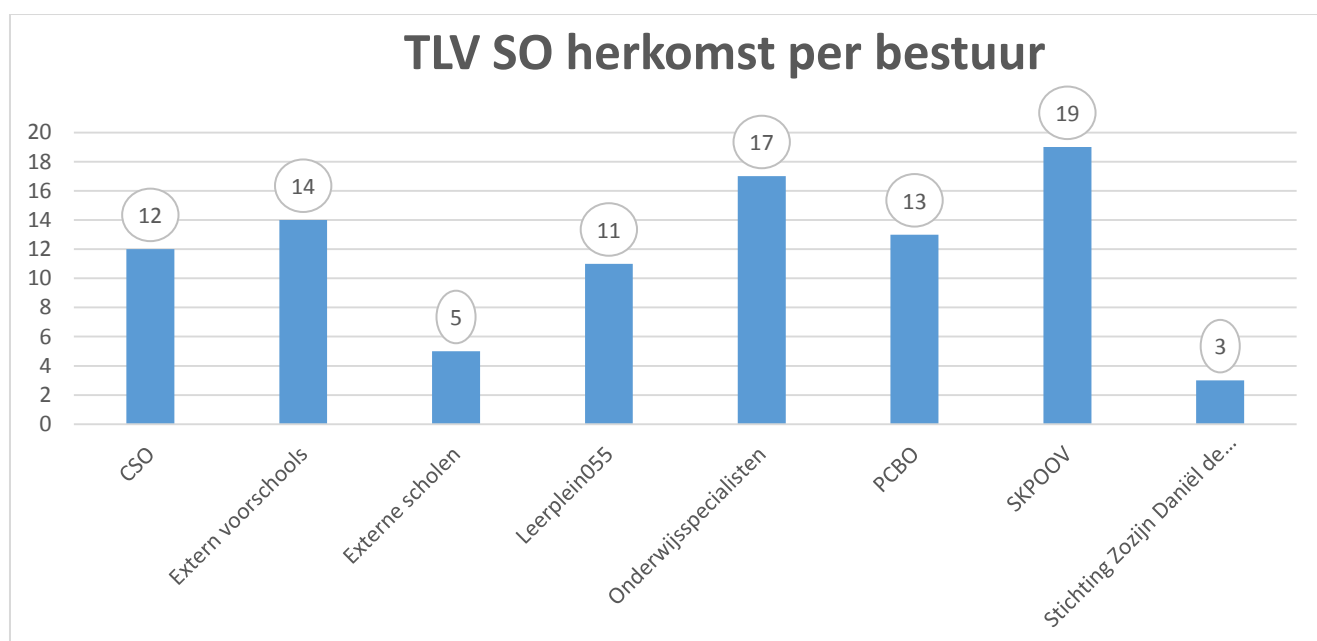
Vanuit De Boemerang: 4

Vanuit de Boemerang stroomde er 1 leerling afkomstig uit het buitenland uit naar ZML onderwijs na een proefplaatsing. Daarnaast hadden er drie leerlingen meer gedragsondersteuning nodig soms in combinatie met behandeling vanuit jeugdzorg.

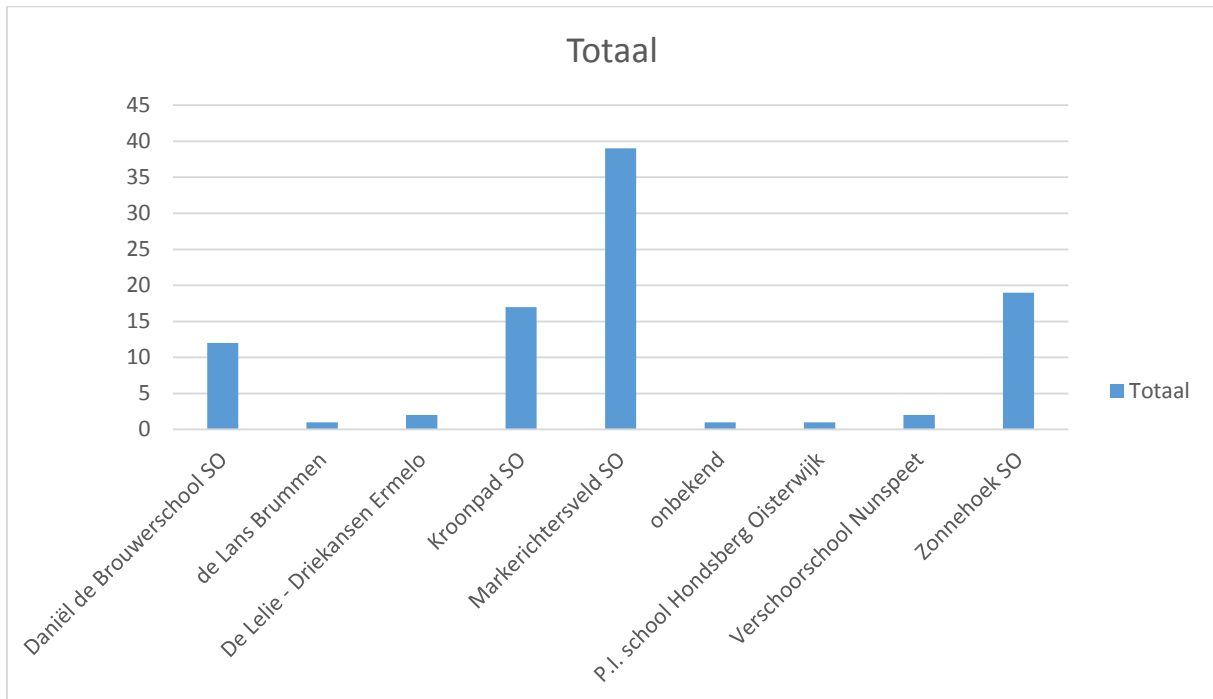
In onderstaande grafiek is te lezen wie de TLV voor het SO aangevraagd hebben.

	Schooljaar 2014 - 2015	Schooljaar 2015 - 2016	Schooljaar 2016-2017	Schooljaar 2017-2018
TLV nieuw	47	41	58	70
Voorschools	28%	27%	25,9 %	14,5 %
SO SO	26%	0 %	3,4 %	29,1% (25 % verlengingen)
SBO SO	20%	27%	12,1 %	21%
SWV Passend Onderwijs Apeldoorn PO extern	24%	39%	53,4%	32,3
	2%	7%	6,9	3,1

Net als bij de toelaatbaarheidsverklaringen voor het SBO is de herkomst van deze leerlingen in kaart gebracht. In de grafiek hieronder is te zien vanuit welk bestuur de leerlingen afkomstig zijn.

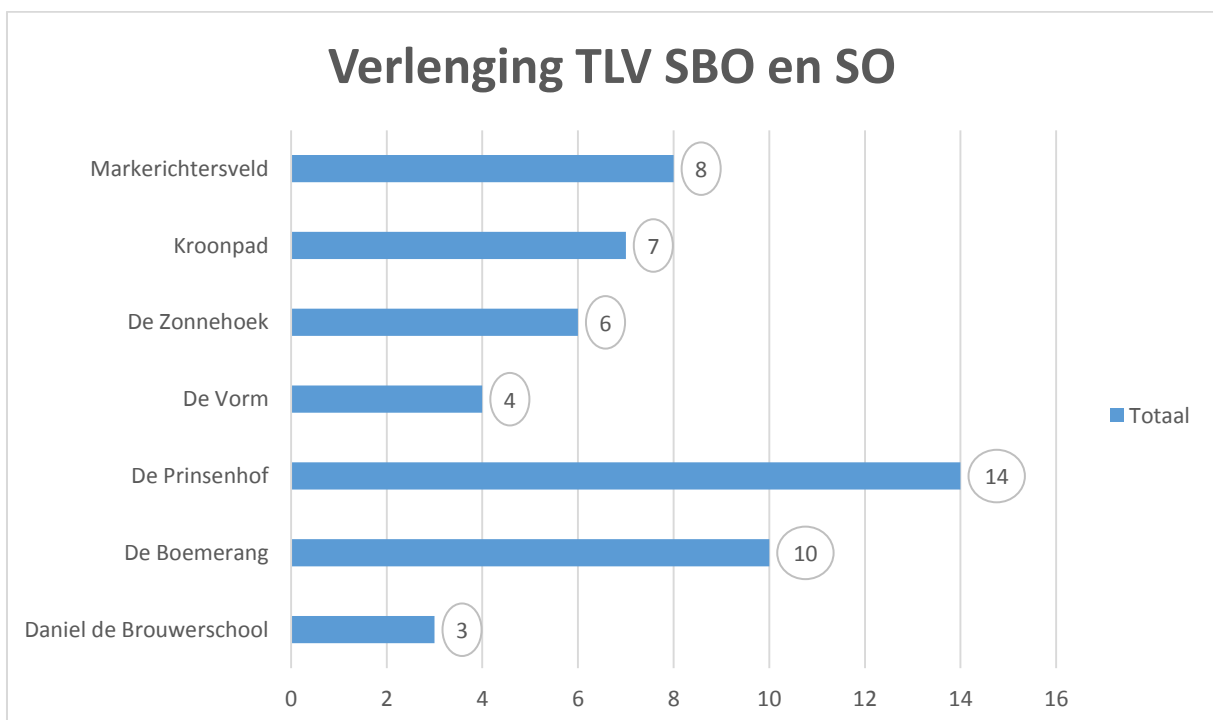

In onderstaande grafiek is te zien waar kinderen zijn ingeschreven na afgifte van de TLV.

3.2 Verlenging TLV schooljaar 2017-2018

In het schooljaar 2017 -2018 heeft het MDO de leerlingen die al onderwijs volgden in het SO en in het SBO waarvan de toelaatbaarheidsverklaring per 1 augustus 2018 zou aflopen besproken. In totaal zijn er 52 toelaatbaarheidsverklaringen verlengd voor zittende leerlingen in het SO en SBO . Onderstaande grafiek laat de herkomst van de leerlingen zien.

3.3 Inzet budget Extra Ondersteuning +vanuit het MDO

Het MDO heeft de mogelijkheid om extra ondersteuning + middelen toe te kennen voor zeer complexe leerlingen die besproken worden in het MDO+ of bij MDO casuïstiek. Bij een casuïstiek bespreking gaat het meestal om een leerling die ondersteuning krijgt op een basisschool in plaats van een TLV voor SBO of SO en hun ondersteuningsvragen buiten de basisondersteuning vallen. Er wordt dan in samenspraak met ouders en als jeugdzorg betrokken is, een maatwerkarrangement gemaakt. Soms geheel bekostigd door onderwijs en soms ook in combinatie met gelden vanuit het CJG

De SBO en SO scholen vragen soms om extra ondersteuning als een leerling ondersteuningsvragen heeft die buiten de basisondersteuning vallen van de eigen school en waar een verplaatsing niet gewenst is. Voor alle SBO scholen is er naast individuele arrangementen ook voor een groep een EO+ afgegeven.

Het MDO had hier in het schooljaar 2017-2018 een budget voor van € 120.000.

Overzicht uitgegeven middelen in 2017-2018 t.o.v. begroting

Bedragen EO+ 2017-2018		
Begroting	Realisatie	Onderschrijding
€ 120.000	€ 102.096	€ 17.904

3.4 Trends MDO schooljaar 2017- 2018

Net als in voorgaande jaren worden de dossiers van de aangemelde leerlingen voor bespreking binnen het MDO (Multi Disciplinair Overleg) ; voorschools, via zij- instroom, verhuizing en vanuit onze reguliere basis- en speciaal basisonderwijsscholen geanalyseerd om trends te ontdekken in de aanmeldingen.

Trends die een aanwijzing kunnen opleveren om het onderwijs te verbeteren, aan te passen of om te kunnen constateren dat het onderwijs zo optimaal mogelijk functioneert maar de betreffende leerling(en) meer onderwijszorg nodig hebben dan de school of collega-school kan bieden.

De analyse richt zich op kindfactoren, schoolfactoren en overige factoren waaronder bijvoorbeeld verschil van visie tussen ouders en school.

Het is gedurende de afgelopen jaren ook helder gebleven dat kwalitatieve uitspraken doen over de gevonden aanmeldingsredenen, uiterst ingewikkeld, zo niet onmogelijk is. Zijn trends werkelijk trends of is de manier van het opgeven van aanmeldingsredenen veranderd?

Een meer zorgvuldige en uitgebalanceerde manier van dataverzameling, analyse en uitspraken doen zal nodig zijn. Dit echter alleen wanneer dit echt wenselijk is en ook helder is waar de analyse toe kan leiden.

Kind factoren:

In vergelijking tot vorig jaar hebben de meeste aangemelde leerlingen nu een vraag met betrekking tot een beneden gemiddelde intelligentie. Als tweede aanmeldreden wordt het meest genoemd een vraag rondom medische/ motorische problematiek. Een grote toename zien we bij vragen die voortkomen vanuit het systeem. Deze toename betreft een verdrievoudiging. De leerlingen met een vraag rondom naar buiten gericht gedrag zijn dit jaar wederom groter in aantal dan vorig jaar en is de op 3 na meest voorgelegde vraag. De leerlingen met een vraag met betrekking tot ADHD en ASS zijn gestegen. Dit geldt ook voor de vragen rondom overvraging, trauma's, emotioneel jong zijn en kinderen met een disharmonisch intelligentieprofiel.

Het aantal kinderen met een vraag betrekking hebbend op de spraak/ taalontwikkeling verdubbelde ten opzichte van vorig jaar.

Wanneer er wordt gekeken naar factoren bij de aangemelde kinderen ziet het MDO, in volgorde van meest voorkomende vragen, de volgende volgorde:

- Kinderen met een beneden gemiddelde intelligentie
- Medisch/ motorische problematiek
- Vragen rondom het systeem waarin het kind leeft
- Naar buiten gericht gedrag
- Kinderen met spraak/ taalproblematiek
- Kinderen met een laag leerrendement
- Kinderen die emotioneel te jong zijn om het onderwijs passend bij de kalenderleeftijd te kunnen volgen
- Kinderen die overvraagd zijn
- Kinderen met ASS gediagnosticeerd
- Kinderen met een disharmonisch intelligentieprofiel
- Kinderen met ADHD gediagnosticeerd
- Vragen rondom combinatie onderwijs en zorg
- Kinderen met aandacht en concentratieproblematiek
- Vragen rondom procesdiagnostiek
- Vragen rondom angsten
- Vragen rondom hechting
- Vragen rondom trauma
- Vragen die voortkomen rondom de communicatie met de school
- Kinderen met een leerstoornis
- Kinderen waarbij sprake is van meer begaafdheid

Schoolfactoren:

Ook dit jaar bleken bij enkele aanmeldingen de ouders en de school dusdanig van mening en visie te verschillen dat onderwijs bieden aan de leerling niet langer gewenst en/ of mogelijk was.

In die gevallen is gekozen of om te zoeken naar een andere reguliere basisschool of een afgifte van een TLV SBO omdat dit na goed overleg de meest geschikte oplossing bleek te zijn.

Dit jaar bleken scholen, net als voorgaande jaren, minder goed in staat de grenzen van de mogelijkheden goed en vroegtijdig kenbaar te maken.

Overige factoren:

Door middel van extra inzet vanuit zorg zijn ook dit jaar verschillende kinderen succesvol in het regulier onderwijs of SBO ingestroomd. Deze kinderen ontvingen al voorschools hulpverlening vanuit de zorg.

Algemene opmerking:

In de maanden april, mei en juni ontstond een sterke toename van aanmeldingen bij het MDO. De meeste aanvragen betroffen een vraag om een Toelaatbaarheidsverklaring. Deze toename was in het vorig schooljaar duidelijk minder waarneembaar. Zonder uitspraken hierover te doen is het wel een aandachtspunt voor de scholen en het samenwerkingsverband.

De hierboven beschreven sterke toename van vragen waarbij het systeem een rol speelt kan mogelijk verklaard worden door een versterkte samenwerking tussen het CJG en de scholen waardoor er binnen de scholen meer zicht is op betrokkenheid van het CJG bij een leerling.

In het afgelopen schooljaar is de samenwerking met Kentalis anders vorm gegeven en zijn de Kentalis medewerkers gaan werken binnen onze wijkteams. De verdubbeling van de vragen waarbij spraak/ taal een rol speelt kan mogelijk verklaard worden door de verbinding binnen het samenwerkingsverband met Kentalis. Eerder waren deze gegevens ons niet bekend omdat er door Kentalis en het SWV eerder gewerkt werd in gescheiden systemen en er nu meer gezamenlijk gewerkt wordt.

In het ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband zijn onder andere de volgende doelstellingen geformuleerd:

Alle kinderen volgen onderwijs dat bij hen past in een schoolomgeving waarin handelings- en opbrengstgericht wordt gewerkt. Er wordt goed kwalitatief onderwijs verzorgd.

We streven naar het op peil brengen en versterken van de basisondersteuning binnen de scholen, sterk inzetten op het werken van curatief naar preventief en dat we er naar streven het aantal kinderen die doorverwezen worden naar het Speciaal Basis Onderwijs en het Speciaal Onderwijs kleiner te laten worden.

Wanneer we naar boven omschreven doelstellingen kijken, vragen wij ons af of de voorgelegde aanvragen voor een MDO bespreking voldoende langs de lat van de voor de school geldende basisondersteuning is gelegd.

Daarnaast vragen wij ons af of scholen, die terecht vragen hebben bij het onderwijs en ondersteuning bieden aan leerlingen met een extra ondersteuningsvraag, de kindfactoren extra belichten waardoor zwaarte aangetoond lijkt te worden en andere factoren minder belicht worden.

Wij menen te zien dat onderwijs binnen het SBO of SO als oplossing wordt gezien voor de vragen die de leerling stelt. Het lijken soms "Gouden Bergen" of een "Gouden Poort" hetgeen in de dagelijkse werkelijkheid uiteraard genuanceerder ligt.

Wij vragen ons ook af of verplaatsing van de leerlingen naar een andere onderwijsvorm in alle gevallen werkelijk een oplossing is en leidt tot het behalen van meer doelstellingen, of dat op basis van beeldvorming (zie de vorige zinnen) door ouders en scholen een ideaal beeld geschetst wordt en dat er met extra ondersteuning bijvoorbeeld binnen de reguliere scholen ook goede opbrengsten gehaald zouden kunnen worden. Onderschat het regulier onderwijs soms niet hun eigen kracht vragen we ons in sommige gevallen af en had er door meer preventief te handelen uitplaatsing voorkomen kunnen worden.

Niet altijd lijkt de potentie van de scholen en de potentie van de medewerkers van het Samenwerkingsverband ten volle en met name op het meest juiste moment benut te zijn.

In sommige scholen zien we een te laag leereffect van de inzet van medewerkers van het samenwerkingsverband en leerervaringen opgedaan met leerlingen met een vergelijkbare ondersteuningsvraag. We zien dan in sommige gevallen dat er nog steeds handelingsverlegenheid blijft bestaan binnen de school ondanks interventie en evaluatie. Graag zouden we hier een meer doelstellingsgerichte evaluatie, leidend tot schoolontwikkeling zien binnen de scholen. Met als doel een herhaling te voorkomen. Daarnaast is het opvallend dat kinderen waarvoor de leerlijnen aangepast zouden moeten worden toch langere tijd overvraagd blijven worden binnen het regulier onderwijs. Hier zien wij ook graag een meer preventieve insteek naar kind en ouders gerealiseerd.

Wanneer er gebrek aan kennis zou zijn betrekking tot het maken van een eigen leerlijn kan het daarnaast nodig zijn om meer kennis te hebben in de scholen met betrekking tot het inrichten van eigen leerlijnen voor individuele leerlingen op het gebied van leren en sociaal emotionele ontwikkeling.

Aanbevelingen:

- Met elkaar de omschreven basisondersteuning van de scholen als uitgangspunt nemen wanneer een vraag tot ondersteuning of een aanvraag voor een verandering van onderwijssetting wordt aangevraagd. Dit sluit aan bij het plan van het samenwerkingsverband om de basisondersteuning te herdefiniëren.
- Met elkaar sterker toezien of alle hulpbronnen ingezet zijn (zonder dat dit een keurslijf wordt of is) en of er evaluatie van de ingezette ondersteuning heeft plaatsgevonden.
- Met elkaar kritisch beschouwen of een plaatsing op een SBO of SO onderwijsvorm een echte oplossing is voor de vragen die de leerling stelt aan ons als onderwijs.
- De scholen indien nodig een passend beeld laten vormen van wat SBO en SO kan bieden aan leerlingen en daarnaast de parels van leerlingen, die extra ondersteuning krijgen binnen het regulier onderwijs meer met elkaar te delen. We verwachten dat er vanuit het project SBO - SO meer gedeeld zal gaan worden hierover in ons samenwerkingsverband.
- Complexe leerlingen en thuiszitters vragen van onderwijs en jeugdhulp maximale afstemming met ouders en elkaar. In het MDO + ervaren we dat er alleen dan kansrijk gezocht kan worden naar mogelijkheden om ook deze kinderen in ontwikkeling te brengen en te houden.
- Jeugdzorg blijvend informeren over de werkwijze binnen ons samenwerkingsverband en de kansen die er zijn om binnen het onderwijs kinderen met een extra ondersteuningsvraag binnen hun huidige setting te laten groeien door inzet van school, lichte middelen, extra ondersteuning al dan niet in combinatie met inzet van interventies vanuit Jeugdzorg. De kansen van deze maatwerkvormen blijvend onder de aandacht brengen van alle partners.

Kentalis

---

4. Samenwerking met Kentalis

In het MT groot neemt een afdelingsdirecteur van Kentalis deel aan de vergaderingen. Het team van onderwijsbegeleiders Kentalis bestaat het schooljaar '17-'18 uit 7 medewerkers die het kernteam vormen, waarvan 1 medewerker een wat meer coördinerende taak in dit kernteam heeft en een rol heeft als expert cluster 2 binnen het MDO. Een van de kernteamleden is begin februari '18 met prepensioen gegaan. Het team bestaat uit 6 ambulante begeleiders en 1 leerkrachtondersteuner. De ambulante begeleiders zijn zoveel mogelijk verdeeld over de 4 wijkteams. Het kernteam heeft expertise op ondermeer TOS, slechthorendheid/doof, ASS, jonge kind, dyslexie, rekentaal, meertaligheid enz.

Een aantal ambulante begeleiders sluiten aan bij de casusverdeling van het SWV op de dinsdagochtenden waarbij ze vragen t.b.v. taal, horen en spreken beantwoorden of deze expertise toevoegen.

Het kernteam neemt deel aan nascholingstrajecten van het Samenwerkingsverband. Een deel van het team is dit schooljaar geschoold op het gebied van Talentgericht werken en zal dit in navolging op de speerpunten van zowel Kentalis als het Samenwerkingsverband toepassen binnen de ondersteuningstrajecten.

Kentalis wordt als samenwerkingspartner in Apeldoorn steeds beter gevonden. We zien ook dit schooljaar een toename van het aantal arrangementen cluster 2 en de aanvragen voor een Korte Interventie. Verder zijn er t.a.v. de aanmeldroute voor een arrangement een aantal interventies gedaan om die te versnellen en te verkorten.

Op 6 juni jl. is de jaarlijkse intentieverklaring en overeenkomst opnieuw ondertekend door Ria Vrolijk (MT lid, gemandateerd vanuit bestuur SWV) vanuit het Samenwerkingsverband en Gerda Gorter als vertegenwoordiger van het bestuur van Kentalis. Hiermee is opnieuw de intentie uitgesproken om intensief verder samen te werken in het kader van Passend Onderwijs waarbij beide partijen streven naar kwalitatief hoogwaardig onderwijs vanuit verantwoordelijkheid van beide partijen en dat te doen zo thuisnabij mogelijk. Beide partijen zetten zich in voor een passende onderwijsplek voor leerlingen met een auditieve en/of communicatieve problematiek en stellen hun expertise beschikbaar om gezamenlijk te komen tot passende oplossingen; in het belang van leerlingen goed onderwijs te organiseren. Samen met het Samenwerkingsverband staan we voor de maatschappelijke taak en opdracht om een passend onderwijsaanbod te creëren in Apeldoorn.

Dit schooljaar is gewerkt aan het realiseren van een Sids voor kinderen met een intensieve TOS onderwijsbehoefte in Apeldoorn. Samen met een stuurgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van Kentalis en Regenboog (Osseveld), is intensief gewerkt aan deze realisatie, met als hoogtepunt de opening op 4 juli '18. In augustus '18 zal er gestart worden met een groep ½. De intentie is dat we over 1-2 jaar intensief onderwijs kunnen aanbieden voor kinderen met een TOS onderwijsbehoefte t/m groep 4. Onze

missie is dat we ernaar streven dat de kinderen na groep 4 (of eerder) uit kunnen stromen naar het reguliere onderwijs met of zonder ondersteuning vanuit Kentalis.

De arrangementen vanuit Kentalis zijn vanaf het 4^e kwartaal 2016 geregistreerd in de kwartaalrapportages van het SWV en zijn weergegeven in onderstaande tabel. Van belang is nog wel aan te geven dat het hier niet gaat om totaal aantallen maar om afgifte van nieuwe arrangementen. Totaal hebben we uiteraard meer arrangementen.

Kentalis

Uitgegeven arrangementen binnen swv Apeldoorn PO 2505

per kwartaal

	Lichte en Medium Arrangementen	Nazorg	Korte Interventie
4e kw 2016	31	12	10
1e kw 2017	5		23
2e kw 2017	7	1	18
3e kw 2017	8		11
4e kw 2017	4		12
1e kw 2018	12		10
2e kw 2018	3		11
3e kw 2018	10	1	16

Tot slot

---

5. Slotwoord namens het MT

Dit jaarverslag over het schooljaar 2017-2018 geeft een kwantitatieve en kwalitatieve weergave van de activiteiten van het SWV. De scholen en het SWV werken bij voortdurend aan het verzorgen en verbeteren van goed kwalitatief onderwijs, waarbinnen Passend Onderwijs vorm wordt gegeven. Passend Onderwijs kent nu 4 schooljaren (2014-2015, 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018), waarop het MT kan terugblikken en kan zien hoe Passend Onderwijs zich ontwikkelt in de praktijk.

Naar aanleiding van de opgedane ervaringen ziet het MT net zoals voorgaande jaren, dat de basisscholen verschillend zijn in de kwaliteit van de basisondersteuning en dat dit afhankelijk is van factoren, zoals de kwaliteit en continuïteit van personeel, de mening van personeel en een school over wat te realiseren valt in een groep, het nog regelmatig denken in wat een leerling niet kan in plaats van wat wel kan, dat er grenzen zitten in wat er in een groep geboden kan worden en de populatie van de leerlingen. Daarnaast vergt het bedenken van werkbare aanpassingen of de inzet van lichte en extra ondersteuning om positief handelingsgericht te werken, nog de nodige ontwikkeling.

Zoals te lezen in dit jaarverslag, wordt er veelvuldig gebruik gemaakt van de inzet en mogelijkheden van het SWV op verschillende terreinen zoals het soort en het aantal aanvragen bij de Wijk en de aanvragen TLV's bij het MDO. Alle inzet op de scholen draagt bij aan het geringe aantal thuiszittende leerlingen.

Er vindt steeds meer afstemming plaats tussen de toekenning van de lichte middelen in een aantal besturen ten opzichte van de aanvragen extra ondersteuning +. Er zijn veel signalen van scholen, dat de zoektocht naar personeel voor (specialistische) handen in de klas een knelpunt is.

Er is een forse stijging van het aantal leerlingen in het SO. Ook is er een stijging van het aantal leerlingen dat vanuit het SBO naar het SO doorstroomt. De (verwachte) stijging van het deelnamepercentage leerlingen op het SO van de teldatum 1-10-2018 heeft consequenties voor de meerjarenbegroting van het SWV en de keuzes die inhoudelijk gemaakt moeten worden, waar de inzet van het SWV en de financiële middelen op plaats gaat vinden.

Het is zeer gewenst een analyse te maken van de toename van het aantal SO leerlingen met name op gedragsondersteuning. Er zijn in dit jaarverslag beschrijvingen gedaan zowel vanuit de Wijk als het MDO die een verklaring hiervoor zouden kunnen zijn. Dit vraagt om een nadere analyse en het formuleren van interventies, die er toe doen om het deelnamepercentage van SO niet zo fors verder te laten stijgen. Hierin zal ook de inzet van jeugdhulp zowel op de school als rondom de leerling, school en gezin een belangrijk aandachtspunt zijn.

De conclusies en aanbevelingen uit dit jaarverslag worden meegenomen in de continue ontwikkeling en verbetering van het Passend Onderwijs PO in Apeldoorn. Dit gebeurt op verschillende terreinen, de werkwijze en ontwikkeling van onze interne organisatie, de gesprekken met de individuele besturen en het bestuur van het SWV. Daarnaast worden, indien van toepassing, conclusies en aanbevelingen in de overleggen met het CJG, de gemeente Apeldoorn, werkgroepen en het OOGO met de Gemeente meegenomen.